

INTERREG EUROPA 2021-2027

Dokument programu współpracy

Zaktualizowany projekt wersji 4.

marzec 2021 r.

Uwaga: Przekład roboczy. Dokument o charakterze pomocniczym. Oryginał w języku angielskim jest dostępny na [stronie programu Interreg Europa](#).

Na podstawie „Wzoru dla programów Interreg” zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia w sprawie Europejskiej Współpracy Terytorialnej – Notatka Sekretariatu Generalnego Rady – V 11.12.2020 r.

WZÓR DLA PROGRAMÓW INTERREG

Nr CCI	
Tytuł	Interreg Europa
Wersja	Zaktualizowany projekt wersji 4.
Pierwszy rok	2021
Ostatni rok	2027
Kwalifikowalny od	
Kwalifikowalny do	
Nr decyzji Komisji	
Data decyzji Komisji	
Nr decyzji zmieniającej program	
Data wejścia w życie decyzji zmieniającej program	
Regiony NUTS objęte programem	
<i>Komponent</i>	C

Spis treści

1. Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju i odnośne rozwiązania polityczne	7
1.1 Obszar objęty programem (nie jest wymagane dla programów Interreg C)	7
1.2. Podsumowanie głównych wspólnych wyzwań	7
1.2.1. Kontekst programu, w tym główne kierunki strategiczne UE	7
1.2.2. Różnice i nierówności w Europie oraz wyzwania dla regionów	11
1.2.3. Komplementarność i synergia z innymi programami i instrumentami finansowania	23
1.2.4. Wnioski z dotychczasowych doświadczeń	30
1.2.5. Strategie makroregionalne oraz strategie dotyczące basenów morskich, w przypadku gdy obszar objęty programem w całości lub częściowo wchodzi w zakres jednej lub większej liczby strategii	34
1.2.6. Strategia programu	35
1.3. Uzasadnienie wyboru celów polityki oraz celów specyficznych dla Interreg, odpowiadających im priorytetów, celów szczegółowych oraz form wsparcia, z uwzględnieniem w stosownych przypadkach problemu brakujących połączeń w infrastrukturze transgranicznej	42
Tabela 1	42
2. Priorytety	45
2.1. Tytuł priorytetu (należy powtórzyć dla każdego priorytetu)	45
2.1.1. Cel szczegółowy	45

2.1.2 Związane rodzaje działań, w tym ich zakładany wkład w realizację wspomnianych celów szczegółowych oraz strategii makroregionalnych i strategii dotyczących basenów morskich w stosownych przypadkach.....	45
2.1.3 Wskaźniki.....	51
Tabela 2: Wskaźniki produktu	51
Tabela 3: Wskaźniki rezultatów	53
2.1.4 Główne grupy docelowe	54
2.1.5 Wskazanie szczególnych terytoriów docelowych, z uwzględnieniem wykorzystania zintegrowanych inwestycji terytorialnych, rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność oraz innych narzędzi terytorialnych.....	58
2.1.6 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych.....	59
2.1.7 Szacunkowy podział środków UE przeznaczonych na programy w rozbiciu na rodzaj interwencji.....	60
Tabela 4: Wymiar 1 – zakres interwencji.....	60
Nr priorytetu	60
Fundusz	60
Cel szczegółowy	60
Kod	60
Kwota (w EUR)	60
Tabela 5: Wymiar 2 – forma finansowania	60
Nr priorytetu	60
Fundusz	60
Cel szczegółowy	60

Kod	60
Kwota (w EUR).....	60
Tabela 6: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie	
terytorialne	60
Nr priorytetu	60
Fundusz	60
Cel szczegółowy.....	60
Kod	60
Kwota (w EUR).....	60
3. Plan finansowy	61
3.1 Środki finansowe w podziale na poszczególne lata	61
Tabela 7..... 61	
3.2 łączne środki finansowe w podziale na poszczególne fundusze oraz współfinansowanie krajowe	62
Tabela 8..... 62	
4. Działania podjęte w celu zaangażowania właściwych partnerów programowych w przygotowanie programu Interreg oraz rola tych partnerów w jego wdrażaniu, monitorowaniu i ewaluacji	64
5. Podejście do komunikacji i widoczności programu Interreg (celów, grup docelowych, kanałów komunikacji, z uwzględnieniem w stosownych przypadkach zasięgu w mediach społecznościowych, planowanego budżetu i odnośnych wskaźników monitorowania i oceny).....	70
6. Wskazanie wsparcia dla projektów na małą skalę, w tym małych projektów w ramach funduszy małych projektów	74
7. Przepisy wykonawcze	75

7.1. Instytucje programu	75
Tabela 10.....	75
7.2. Procedura utworzenia wspólnego sekretariatu	77
7.3 Podział odpowiedzialności pomiędzy uczestniczącymi państwami członkowskimi oraz – w stosownych przypadkach – państwami trzecimi oraz krajami i terytoriami zamorskimi w przypadku korekt finansowych dokonywanych przez instytucję zarządzającą lub Komisję.....	78
8. Stosowanie kosztów jednostkowych, płatności ryczałtowych, stawek ryczałtowych i finansowania niepowiązanego z kosztami	83
Tabela 11: Stosowanie kosztów jednostkowych, płatności ryczałtowych, stawek ryczałtowych i finansowania niepowiązanego z kosztami	83
ZAŁĄCZNIKI	84
Załącznik nr 1 Mapa obszaru objętego programem	84
Nie dotyczy programów Interreg C	84
Załącznik nr 2 Wkład unijny w oparciu o koszty jednostkowe, płatności ryczałtowe i stawki ryczałtowe	84
Załącznik nr 3 Wkład unijny w oparciu o finansowanie niepowiązane z kosztami	84
Załącznik nr 4 Lista organizacji, które wzięły udział w badaniu ankietowym w ramach konsultacji społecznych w sprawie projektu końcowego PW.	84

1. Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju i odnośne rozwiązania polityczne

1.1 Obszar objęty programem (nie jest wymagane dla programów Interreg C)

Obszar objęty programem to całe terytorium UE-27, a także Norwegia i Szwajcaria, zwane w niniejszym dokumencie państwami partnerskimi (PP), co odpowiada łącznie 254 regionom¹.

1.2. Podsumowanie głównych wspólnych wyzwań

1.2.1. Kontekst programu, w tym główne kierunki strategiczne UE

W nadchodzących dziesięcioleciach Unia Europejska jest zaangażowana w osiąganie rezultatów w ramach kilku strategii, wkład polityki spójności ma kluczowe znaczenie.

Szybki rozwój technologii cyfrowych sprawia, że nauka i innowacje są bardziej otwarte, oparte na współpracy i globalne. Trzy cele polityki UE w dziedzinie badań naukowych i innowacji, podsumowane jako **Otwarte innowacje, otwarta nauka i otwarcie na świat**, pokazują, w jaki sposób badania naukowe i innowacje przyczyniają się do realizacji priorytetów politycznych Komisji Europejskiej. Europa musi być bardziej pomysłowa oraz szybciej reagować na zmieniające się warunki rynkowe i preferencje konsumentów, aby stać się społeczeństwem i gospodarką przyjaznymi dla innowacji. Najskuteczniejszymi czynnikami stymulującymi badania naukowe i innowacje są działania na poziomie regionalnym.

¹ Łączna suma 242 regionów na poziomie NUTS 2 w UE-27, 5 regionów w Norwegii i 7 regionów w Szwajcarii.

Aby zwalczyć zmiany klimatyczne i degradację środowiska, **Europejski Zielony Ład** uwzględnia plan działania na rzecz zrównoważenia gospodarki UE z pomocą działań mających na celu zwiększenie efektywnego wykorzystania zasobów poprzez przejście na czystą gospodarkę o obiegu zamkniętym oraz przywrócenie różnorodności biologicznej i ograniczenie zanieczyszczenia. Przedstawiono w nim potrzebne inwestycje i dostępne narzędzia finansowe oraz wyjaśniono, w jaki sposób należy zapewnić sprawiedliwą i inkluzywną transformację.

UE jest zaangażowana w osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 r. W tym celu zaproponowane zostanie europejskie prawo o klimacie, które przekształci polityczne zobowiązanie w prawny obowiązek i będzie bodźcem do inwestycji. Strategia pokazuje, w jaki sposób Europa może wytyczyć drogę do neutralności klimatycznej inwestując w innowacyjne rozwiązania technologiczne, wzmacniając pozycję obywateli i dostosowując działania w kluczowych obszarach, takich jak polityka przemysłowa, finanse czy badania naukowe – przy jednoczesnym zapewnieniu sprawiedliwości społecznej, aby umożliwić sprawiedliwą transformację.

Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 jest również kolejnym ważnym celem UE. Przyjęta w 2015 r. Agenda jest zobowiązaniem do wyeliminowania ubóstwa i osiągnięcia zrównoważonego rozwoju do 2030 roku na całym świecie, zapewniając, by nikt nie pozostawał w tyle. Przyjęcie Agendy 2030 było przełomowym osiągnięciem, zapewniającym wspólną globalną wizję zrównoważonego rozwoju dla wszystkich. Skala, ambicje i podejście Agendy są bezprecedensowe. Jedną z kluczowych cech jest to, że 17 celów

zrównoważonego rozwoju ma charakter globalny i uniwersalne zastosowanie, biorąc pod uwagę krajowe realia, możliwości i poziomy rozwoju oraz konkretne wyzwania. Wszystkie kraje, regiony i miasta ponoszą wspólną odpowiedzialność za osiągnięcie celów zrównoważonego rozwoju i wszystkie mają do odegrania znaczącą rolę na poziomie lokalnym, krajowym i globalnym.

Niedawne kryzysy, w obliczu których stanęła Unia Europejska, zwiększyły nierówności w wielu obszarach. Praca na rzecz sprawiedliwości społecznej i dobrobytu w ramach priorytetu UE „Gospodarka służąca ludziom” również wydaje się być kluczowym czynnikiem napędzającym tego programu.

Obywatele i przedsiębiorstwa, w szczególności małe i średnie przedsiębiorstwa, w UE mogą rozwijać się jeśli, gospodarka działa na ich korzyść. Wyjątkowa społeczna gospodarka rynkowa UE umożliwia wzrost gospodarczy oraz zmniejszenie ubóstwa i nierówności. W Europie mającej stabilne podstawy gospodarka może w pełni odpowiadać na potrzeby obywateli UE.

Wdrażanie wszystkich strategii UE musi w pełni uwzględniać wymiar terytorialny oraz ograniczać ich potencjalny negatywny zróżnicowany wpływ. Celem **Agendy Terytorialnej 2030** jest wzmocnienie spójności terytorialnej w Europie. Oznacza to zapewnienie przyszłości dla wszystkich miejsc poprzez umożliwienie równych szans obywatelom i przedsiębiorstwom, bez względu na ich lokalizację. Spójność terytorialna wzmacnia współpracę i solidarność oraz zmniejsza nierówności między zamożniejszymi miejscami a tymi, których perspektywy na przyszłość nie są tak dobre. Jest to korzystne dla całej Europy i dla każdego terytorium. W tym celu agenda terytorialna określa strategiczne kierunki planowania przestrzennego i wzmocniania wymiaru terytorialnego wszystkich odpowiednich polityk na wszystkich szczeblach zarządzania. W agendzie terytorialnej 2030 przedstawiono dwa nadrzędne cele:

(i) sprawiedliwa Europa, która oferuje przyszłe perspektywy dla wszystkich miejsc i ludzi; (ii) zielona Europa, która chroni nasze wspólne źródła utrzymania i kształtuje procesy transformacji społecznej, podzielone na sześć priorytetów rozwoju terytorium europejskiego.

Ogólnie, program może uwzględniać każdą formę kryzysu (np. humanitarny, klimatyczny z falami upałów, pandemie itp.), który mógłby się pojawić w trakcie jego realizacji.

Pod tym względem Europa stoi na początku okresu programowania 2021-2027 w obliczu bezprecedensowego kryzysu zdrowotnego związanego z pandemią COVID-19, która wybuchła wiosną 2020 roku. Oczekuje się, że będzie ona miała bardzo dotkliwe, długotrwałe skutki dla wielu sektorów gospodarki (np. turystyki, sektora kultury i sektora kreatywnego) i prawdopodobnie w innych aspektach, w tym wykorzystania poszczególnych form transportu, zwyczajów konsumentów, stylu życia, zdrowia itp., w regionach Europy. Oprócz transformacji ekologicznej, transformacji cyfrowej i zmian demograficznych, pozostających kluczowymi kwestiami, którymi UE musi się zająć w następnych dziesięcioleciach, należy wziąć pod uwagę wyzwania wynikające z kryzysu zdrowotnego. Wszystkie te wyzwania będą miały silny wpływ na wiele obszarów polityki na poziomie unijnym, krajowym, regionalnym i lokalnym.

Ogólnie, polityka publiczna niewątpliwie będzie musiała wspierać zdolność europejskiej gospodarki i społeczeństwa do wychodzenia z kryzysu. W tym względzie polityka spójności UE pozostaje zasadniczą polityką publiczną wspierającą ożywienie gospodarcze i społeczne we wszystkich regionach UE. W ramach tej polityki UE chce przyczynić się do harmonijnego rozwoju w całej Unii

poprzez wzmocnienie swojej spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej w regionach i państwach członkowskich. Interreg Europa jest nadal jednym z instrumentów i akceleratorów wdrażania tej polityki poprzez promowanie wymiany i przenoszenia doświadczeń na dużą skalę, wzajemnego uczenia się i analizy porównawczej w całej Europie.

1.2.2. Różnice i nierówności w Europie oraz wyzwania dla regionów

Cechy, sytuacja i perspektywy regionów europejskich w świetle opisanych wyzwań i kierunków strategicznych są bardzo zróżnicowane. Podobnie, jak w poprzednich okresach programowania regionalne zróżnicowanie pod względem możliwości i potrzeb w całej UE wymaga polityk dostosowanych do potrzeb. Wymaga ono także podejścia dostosowanego do konkretnego obszaru, które zapewni regionom możliwości i środki do realizacji polityk spełniających ich specyficzne potrzeby. Wyjątkowość każdego regionu stanowi także ogromną wartość dodaną dla innych regionów w Europie, poprzez różne formy wzajemnego uczenia się. Stanowi podstawę w dążeniu do bardziej inteligentnej, bardziej przyjaznej dla środowiska, bezemisyjnej i odpornej Europy, lepiej połączonej Europy, Europy o silniejszym wymiarze społecznym i Europy bliżej obywateli.

Trzyletnie sprawozdanie na temat spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej dostarcza bardzo cennych informacji na temat głównych tendencji działań. W siódmym sprawozdaniu w sprawie spójności, opublikowanym w 2017 r., zwrócono uwagę na kluczowe aspekty, które w dalszym ciągu wymagają uwzględnienia w okresie programowania na lata 2021-2027, takie jak zmniejszenie dysproporcji regionalnych, fakt, że inwestycje w innowacje, umiejętności i infrastrukturę są niewystarczające i potrzeba więcej inwestycji w efektywność energetyczną, odnawialne źródła energii i niskoemisyjny

transport w celu zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych. Jednak inne tendencje powinny być interpretowane z dużą ostrożnością, ponieważ gospodarcze i społeczne konsekwencje kryzysu zdrowotnego w 2020 roku mogą mieć ogromny, długotrwały, szkodliwy wpływ na wiele sektorów oraz na zatrudnienie po stopniowej poprawie jego poziomu obserwowanej od czasu kryzysu finansowego w 2008 roku.

Poniżej wymieniono najważniejsze różnice gospodarcze, społeczne i terytorialne dla każdego z pięciu filarów wybranych na poziomie UE², a także niektóre kluczowe wyzwania polityczne dla regionów europejskich, w szczególności związane z zarządzaniem. Różnice między regionami europejskimi nadal się utrzymują, a skutki kryzysu zdrowotnego wywołanego przez COVID-19 mogą je jeszcze pogłębić.

Opisy przedstawione poniżej zawierają odniesienia do dużych obszarów w całej Europie, w oparciu o punkty kompasu, ale rzeczywistość rzadko kiedy jest tak prosta i należy pamiętać o rozbieżnościach w ramach każdego dużego obszaru.

Bardziej inteligentna Europa

Innowacje w UE są wciąż w dużym stopniu skoncentrowane w ograniczonej liczbie regionów. W południowych i wschodnich państwach członkowskich wyniki w zakresie innowacji są gorsze, a regiony położone blisko ośrodków innowacji – głównie stolic – nie odnoszą korzyści z ich bliskości. Konieczne jest zatem opracowanie polityk, które wspierają innowacje technologiczne i

² *Siódme sprawozdanie w sprawie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej. Mój region, moja Europa, nasza przyszłość – 2017*
Stan terytorium europejskiego – wkład w debatę na temat polityki spójności po 2020 r. – ESPON – 2019

nietechnologiczne w słabiej rozwiniętych regionach oraz łączą przedsiębiorstwa, ośrodki badawcze i wyspecjalizowane usługi z przedsiębiorstwami w różnych regionach. Uznaje się, że zasoby kulturowe i twórcze to ważne i niepowtarzalne elementy składowe tych innowacyjnych procesów.

Chociaż koncentracja gospodarek opartych na wiedzy jest siłą napędową rozwoju gospodarczego, to przyczynia się również do pogłębiania się różnic rozwojowych między regionami. Regiony różnią się intensywnością i połączeniem wiedzy i działalności innowacyjnej, przez co mają różne zdolności w zakresie innowacji i procesów innowacyjnych o różnym stopniu złożoności. Każdy wzorzec innowacji terytorialnych można wzmocnić poprzez zdobywanie wiedzy spoza regionu. Osiągnięcie pozytywnego regionalnego rozwoju gospodarczego w oparciu o badania i innowacje zależy od zdolności regionów do wykorzystania ich atutów.

Istniejąca wyraźna polaryzacja centrum-peryferia wynika z obecnych mechanizmów tworzenia wiedzy. Regionalne wzorce specjalizacji według wykorzystania technologii pokazują, że regiony technologiczne (tj. sektory aktywnie wytwarzające rozwiązania technologiczne) to głównie regiony stołeczne. Przyjmowanie coraz liczniejszych technologii i procesów 4.0 opartych na systemach cyberfizycznych i internecie rzeczy wymaga nowej polityki. Regionalne wzorce produkcji technologii pokazują, że „wyspy innowacji” mogą pojawić się w mniej zaawansowanych regionach. Z perspektywy społecznej, należy położyć szczególny nacisk na nabywanie umiejętności cyfrowych, aby ograniczyć ryzyko wykluczenia niektórych grup, takich jak osoby starsze, które mogą nie być dobrze przygotowane do tej szybkiej transformacji.

MŚP w UE stanowią 99% przedsiębiorstw, odpowiadają za 57% wartości dodanej i zatrudniają 66% siły roboczej w UE. MŚP są uznawane za podstawę europejskiej gospodarki. W poszczególnych regionach występują jednak różne sprzyjające warunki, wyzwania, szanse i zagrożenia w odniesieniu do rozwoju MŚP. Zarządzanie lokalne i regionalne ma coraz większe znaczenie dla rozwoju gospodarczego i konkurencyjności, ponieważ może wspierać firmy na wielu poziomach. Rola systemów zarządzania jakością jest kluczowa i definiuje się ją jako oferowanie dwóch korzyści: (i) zapewnienie przejrzystości procesu podejmowania decyzji i stabilności oraz (ii) wspieranie przedsiębiorczości i tworzenia MŚP.

Rozwój gospodarki cyfrowej i społeczeństwa cyfrowego w państwach członkowskich UE jest nierównomierny. Regiony wiejskie i peryferyjne są w szczególnie niepewnej sytuacji w przypadku przechodzenia na gospodarkę cyfrową. Regiony Europy Północnej i Środkowej, lepiej rozwinięte pod względem cyfrowym, pokrywają się z regionami wiedzy i innowacji. Biorąc pod uwagę wysokie koszty infrastruktury cyfrowej na obszarach o szczególnym charakterze geograficznym i na obszarach wiejskich, łączność cyfrowa mogłaby być wspierana za pomocą lokalnych środków mających na celu zwiększenie popytu poprzez promowanie wykorzystania TIK i dematerializację usług.

Większe, lepiej rozwinięte miasta zapewniają więcej usług cyfrowych niż małe i średnie miasta, miasteczka i społeczności wiejskie. Interoperacyjność usług publicznych uznawana jest za ważny czynnik w zmniejszaniu różnic cyfrowych między krajami i regionami. Instytucje publiczne, społeczeństwo obywatelskie i przedsiębiorstwa powinny współpracować i wymieniać się wiedzą, ponieważ

pomaga to wzmocnić lokalny ekosystem cyfrowy oraz sprzyja współtworzeniu i świadczeniu nowych rodzajów usług.

Współpraca międzyregionalna może przyczynić się do bardziej inteligentnej Europy, umożliwiając regionom europejskim poprawę ich polityk regionalnych i programów wspierania innowacji oraz badań i rozwoju, szczególnie w ramach ich strategii inteligentnej specjalizacji. Wymiana doświadczeń i uczenie się w zakresie polityki w kluczowych obszarach, takich jak np. rozwój umiejętności na rzecz inteligentnej specjalizacji i przedsiębiorczości, cyfryzacja gospodarki i społeczeństwa, łączność cyfrowa, powszechne wykorzystanie zaawansowanych technologii, innowacje w MŚP, innowacje nietechnologiczne (organizacyjne, społeczne itp.), umożliwią regionom przyspieszenie i usprawnienie wdrażania ich polityk rozwoju regionalnego.

Bardziej przyjazna dla środowiska, bezemisyjna i odporna Europa

Zmiana klimatu ma odmienny wpływ na każdy obszar biogeograficzny w Europie. Obserwowany wpływ obejmuje zmiany środowiskowe, różnorodne zmiany ekosystemów, zmiany w systemach żywnościowych, wodnych i energetycznych. Narażenie na zmiany klimatyczne różni się w znacznym stopniu w zależności od regionu. Dla obszarów przybrzeżnych zagrożeniem jest podnoszenie się poziomu mórz, wzrost temperatury wody i zwiększona liczba martwych stref morskich.

W dziedzinie energii konieczne będą wzmożone wysiłki mające na celu osiągnięcie kluczowego elementu znowelizowanej dyrektywy (UE 2018/2002) w ramach pakietu „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków”. Aby pokazać światowe przywództwo w dziedzinie odnawialnych źródeł energii, UE

wyzaczyła ambitny, wiążący cel 32% dla odnawialnych źródeł energii w koszyku energetycznym UE do 2030 r.

Osiągnięcie unijnych celów obniżenia emisji dwutlenku węgla wymaga inwestycji infrastrukturalnych ukierunkowanych na potencjał w zakresie energii odnawialnej, właściwy pod względem geograficznym, zwiększonej efektywności energetycznej w regionach, gdzie zasoby są ograniczone, współpracy regionalnej i większego nacisku na zarządzanie oddolne. Regiony wiejskie w Europie Południowej i Wschodniej oraz większa część Europy Wschodniej są najbardziej narażone na ubóstwo energetyczne. Wiele z tych regionów ma potencjał w zakresie rozwoju energii odnawialnej, ale brakuje im zdolności administracyjnych, wizji lub zasobów finansowych. Współpraca regionalna i międzyregionalna może wspierać rozwój sieci zainteresowanych stron, transfer wiedzy i praktyk w zakresie dostaw i zużycia zrównoważonej energii między regionami, dostosowanie działań związanych z transformacją energetyki na różnych poziomach zarządzania.

Gospodarka o obiegu zamkniętym w coraz większym stopniu przyczynia się do realizacji celów środowiskowych i klimatycznych UE. Jest także bodźcem do rozwoju lokalnego i regionalnego. Region jest odpowiednim poziomem do organizowania zrównoważonych ekosystemów gospodarczych, jednak ramy regulacyjne na poziomie regionalnym i lokalnym powinny być dostosowane do zasad gospodarki o obiegu zamkniętym. Wdrażaniu i rozpowszechnianiu modeli gospodarczych opartych na obiegu zamkniętym sprzyjają aglomeracje (zarówno gospodarcze, jak i miejskie) położone w pobliżu centrów wiedzy. Dostawcy materiałów dla gospodarki o obiegu zamkniętym odgrywają szczególnie dominującą rolę w regionach wiejskich.

Biorąc pod uwagę, że sektor transportu pozostaje jednym z głównych czynników przyczyniających się do emisji gazów cieplarnianych, działania publiczne wspierające dekarbonizację transportu są ważniejsze niż kiedykolwiek wcześniej. Wspierane działania powinny być inspirowane europejską strategią na rzecz mobilności niskoemisyjnej, której celem jest zapewnienie otoczenia regulacyjnego i biznesowego sprzyjającego radzeniu sobie z wyzwaniami w zakresie konkurencyjności, jakie niesie przejście na mobilność niskoemisyjną.

Potencjalny zasięg sieci zielonej infrastruktury na poziomie regionalnym jest istotny dla wielu ram polityki (np. dotyczącej różnorodności biologicznej, gospodarki wodnej i zmiany klimatu). Regiony o małym potencjalnym zasięgu sieci zielonej infrastruktury w północno-zachodniej Europie muszą poprawić łączność istniejącej zielonej infrastruktury. Regiony o dużym potencjale zasięgu sieci zielonej infrastruktury powinny być wspierane przez polityki promujące zrównoważone użytkowanie gruntów i zwiększoną różnorodność biologiczną. Można ułatwić rozwój zielonej infrastruktury poprzez współpracę między lokalnymi i regionalnymi zainteresowanymi stronami, budowanie świadomości i rozwój zdolności oraz wymianę wiedzy między specjalistami działającymi na różnych etapach wdrażania i na różną skalę.

Współpraca międzyregionalna może wspierać regiony europejskie w tworzeniu bardziej przyjaznej dla środowiska, bezemisyjnej i odpornej Europy, zgodnie z Europejskim Zielonym Ładem, umożliwiając im włączenie udanych doświadczeń i polityk z innych regionów do ich własnych programów regionalnych w dziedzinach obejmujących promowanie przejścia na gospodarkę o obiegu

zamkniętym, przystosowanie się do zmiany klimatu, gospodarkę wodną, zapobieganie zagrożeniom i odporność na klęski żywiołowe, środki w zakresie efektywności energetycznej, inwestycje w różnorodność biologiczną i zieloną infrastrukturę oraz zrównoważoną mobilność miejską. W stosownych przypadkach program może promować i wzbogacać działania i wyniki programów regionalnych.

Lepiej połączona Europa

Dobra dostępność jest warunkiem wstępnym rozwoju gospodarczego. Do 2030 r. potencjał dostępności³ drogowej lub kolejowej regionów górskich i przybrzeżnych osiągnie zaledwie 80% średniej europejskiej. Słabo zaludnione miejsca i wyspy pozostaną na poziomie poniżej 20%. Ogólnie rzecz biorąc, istnieją znaczne różnice w dostępności na poziomie regionalnym i lokalnym.

Współpraca międzyregionalna może przyczynić się do tworzenia lepiej połączonej Europy poprzez wspieranie uczenia się w zakresie polityki i rozwijania zdolności w odniesieniu do polityk regionalnych promujących zrównoważoną, inteligentną i multimodalną mobilność.

³ Pojęcie to definiuje się jako liczbę osób, do których można dotrzeć samochodem/pociągiem, przy czym atrakcyjność miejsc docelowych jest określona przez wielkość ich populacji i zależna od czasu podróży samochodem/pociągiem, aby do nich dotrzeć. Źródło: [analiza ESPONU Accessibility potential by road](#)

Europa o silniejszym wymiarze społecznym

W wyniku kryzysu finansowego w 2008 roku stopa bezrobocia w UE osiągnęła rekordowy poziom 11% w 2013 roku, a pod koniec 2019 roku spadła do 6,2%. Jednak sytuacja znacznie się pogorszyła na początku lat dwudziestych XXI wieku.

Między regionami występują duże i długotrwałe różnice pod względem poziomu zatrudnienia i stopy bezrobocia, przy czym w krajach Europy Południowej stopy bezrobocia są znacznie wyższe. Stopa bezrobocia wśród osób młodych waha się w znacznym stopniu – od około 6% w krajach Europy Środkowej do ponad 30% w krajach Europy Południowej. Sytuacja w zakresie zatrudnienia pracowników w wieku powyżej 50 lat również pozostaje niepokojącą kwestią w większości krajów, a dane pokazują, że wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 35-49 lat także się pogarsza.

W 2016 roku średni wskaźnik zatrudnienia wyniósł 74% w regionach lepiej rozwiniętych, podczas gdy w regionach słabiej rozwiniętych średni wskaźnik wyniósł zaledwie 65%.

Zdolność regionów do opierania się wstrząsom gospodarczym i do radzenia sobie z wysokim bezrobociem zależy od połączenia różnych czynników, w tym od struktury gospodarki, elastyczności rynku pracy, poziomu umiejętności i specyfiki danego miejsca, a w szczególności jakości rządzenia.

Przykładowo, gospodarki regionalne zdominowane przez sektory silnie dotknięte kryzysem związanym z COVID-19, takie jak turystyka czy sektor kultury i sektor kreatywny, mogą odczuwać poważniejszy długotrwały negatywny wpływ na ich sytuację społeczno-gospodarczą w porównaniu z

regionami o bardziej zróżnicowanej strukturze gospodarczej. W tym kontekście ważne będzie rozważenie, w jaki sposób budżety będące częścią planów naprawy i odpowiadających im pakietów będą wykorzystywane i koordynowane na szczeblu europejskim, krajowym i regionalnym.

Coraz większym problemem są również warunki pracy w związku z dążeniem do osiągnięcia większej równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, a także bardziej elastycznych form pracy. Ponadto w starzejącym się społeczeństwie należy lepiej rozważyć rolę i miejsce emerytów w społeczeństwie.

Odnosnie do migracji, należy ocenić i w stosownych przypadkach rozszerzyć konkretne środki na szczeblu unijnym podjęte w najbardziej krytycznych latach połowy drugiej dekady XXI w. Wśród kluczowych wniosków uwzględnić można pozytywny wpływ gospodarczy obecności uchodźców, który zależy w dużej mierze od powodzenia ich integracji na rynku pracy. Konieczne jest zróżnicowanie polityk ukierunkowanych na społeczno-ekonomiczną integrację migrantów w kontekście miejskim i wiejskim. Rozważając wymiar społeczny należy podkreślić ważną rolę władz lokalnych i organizacji pozarządowych w skutecznej integracji migrantów.

Europa stoi w obliczu rosnących i odmiennych terytorialnie wyzwań demograficznych. Niektóre z tych czynników pociągają za sobą problem starzenia się i wyludniania/dużej gęstości zaludnienia, który może dotyczyć wiele regionów, w tym obszary wiejskie i peryferyjne, podczas gdy liczne obszary metropolitalne/miejskie zmagają się ze wzrostem liczby mieszkańców, co może mieć poważne konsekwencje, w tym między innymi skutki dla

spójności społecznej i terytorialnej, świadczenia usług publicznych, rynków pracy i mieszkalnictwa.

Dostęp do usług świadczonych w interesie ogólnym, edukacji, szkoleń, opieki zdrowotnej oraz zabezpieczenia i włączenia społecznego wydaje się być wyjątkowo trudny dla grup szczególnie narażonych i dla osób mieszkających na szczególnych typach obszarów, takich jak obszary wiejskie o niskiej dostępności lub obszary o szczególnym charakterze geograficznym, w tym: góry, wyspy, obszary słabo zaludnione i obszary przybrzeżne. Mechanizmy zarządzania polityką spójności i jej wdrażania na poziomie krajowym oraz, w stosownych przypadkach, na poziomie regionalnym powinny wspierać rozwijanie zdolności wśród lokalnych zainteresowanych stron oraz instytucjonalne wielopoziomowe, międzyregionalne tworzenie sieci i współpracę.

W ramach europejskiego filaru praw socjalnych współpraca międzyregionalna może przyczynić się do stworzenia Europy o silniejszym wymiarze społecznym poprzez wspieranie uczenia się w zakresie polityki i transfer doświadczeń w zakresie polityk regionalnych, które pomogą ludziom w powrocie do zatrudnienia i poprawią efektywność rynków pracy oraz integrację migrantów i grup w niekorzystnej sytuacji. Inne kluczowe obszary działań to, na przykład, zapewnienie wystarczającego i równego dostępu do opieki zdrowotnej poprzez rozwój infrastruktury, w tym podstawowej opieki zdrowotnej i specjalistycznych usług zdrowotnych, oraz zwiększenie roli kultury i turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych.

Europa bliżej obywateli

Dobre zarządzanie terytorialne i współpraca są warunkami wstępnymi, aby stawić czoła obecnym wyzwaniom społecznym, gospodarczym, związanym z łącznością i środowiskiem w Europie. Różnorodność terytorium europejskiego pod względem geograficznym, ustaleń administracyjnych i dotyczących zarządzania oraz różnic politycznych między regionami podkreśla znaczenie podejścia dostosowanego do potrzeb, ukierunkowanego na dane miejsce.

Aby zapewnić, że żadne miejsca i obywatele nie zostaną pominięci, potrzebna jest ściślejsza współpraca między miejscami ponad granicami terytorialnymi, a także w ramach wielu polityk sektorowych. Wymaga to wysokiej jakości zarządzania, rozwijania zdolności i wzmocnienia pozycji różnych zaangażowanych podmiotów.

Współpraca międzyregionalna może przyczynić się do Europy bliżej obywateli poprzez wspieranie kluczowych wskaźników dla rozwoju efektywnych

zintegrowanych strategii i polityk dostosowanych do konkretnego obszaru, których tematy mogłyby obejmować, na przykład, dziedzictwo kulturowe. Wsparcie mogłoby ułatwić zarządzanie lepiej dostosowane do przestrzeni, ponieważ zarządzanie działaniami zbiorowymi wymaga zdolności do budowania konsensusu i długoterminowego zaangażowania. Poza tym eksperymentowanie w zakresie budowania sieci i struktur zarządzania jest ważnym aspektem sprawnych struktur współpracy, a rozwijanie zdolności jest kluczowym warunkiem wstępnym skutecznych polityk terytorialnych. Ponadto Interreg Europa może pomóc w zapewnieniu konkretnej realizacji zintegrowanych strategii terytorialnych na miejscu.

1.2.3. Komplementarność i synergia z innymi programami i instrumentami finansowania

Komplementarność Interreg Europa z innymi formami wsparcia skupia się na wartości dodanej tego programu współpracy w porównaniu z innymi źródłami finansowania. W niektórych przypadkach komplementarność może prowadzić do działań związanych z koordynacją i synergią. W innych przypadkach w poniższych sekcjach wskazano tylko wartość dodaną Interreg Europa. Dlatego komplementarność ma szerszy zakres niż koordynacja. Komplementarność i powiązania, jakie można stworzyć dzięki Interreg Europa, dotyczą następujących źródeł finansowania:

Komplementarność z programami celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia”

Komplementarność ta została już wskazana w art. 3 rozporządzenia w sprawie EWT i prowadzi do bezpośredniego powiązania między Interreg Europa a

programami „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia”, zarówno na poziomie projektu, jak i na poziomie platformy pogłębiania wiedzy w zakresie polityki.

W przypadku projektów koordynacja zostanie zapewniona za pomocą powiązania z inwestycjami na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia. Powiązanie to zostanie utworzone we wszystkich projektach, ponieważ co najmniej jeden program celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” będzie musiał zostać uwzględniony w każdym projekcie. Jeśli chodzi o platformę, jedną z głównych grup docelowych są IZ tych programów.

Ponadto w przypadku, gdy program przewiduje działania w zakresie współpracy międzyregionalnej (art. 17 ust. 3 lit. d) ppkt (v) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów), komplementarność jest automatyczna. Regiony, które do tej pory decydowały się na tego typu współpracę, mają określone cele tematyczne lub geograficzne, które nie mogą być objęte żadnym z istniejących programów Interreg. Podobnie jak w przeszłości, regiony te będą musiały określić i zaprojektować własne zasady współpracy. W tym przypadku program INTERACT może być pomocny jako źródło czerpania inspiracji z istniejących programów Interreg. Poza określeniem zasad, Interreg Europa może również pomóc w realizacji tej formy współpracy, gdy regiony poszukują odpowiednich partnerów lub odpowiednich doświadczeń tematycznych.

Komplementarność z instrumentem Międzyregionalne inwestycje w innowacje

Instrument Międzyregionalne inwestycje w innowacje został uwzględniony w rozporządzeniu w sprawie EFRR i składa się z dwóch elementów. Pierwszy element koncentruje się na inwestycjach w projekty międzyregionalne, podczas

gdy drugi wspiera rozwój łańcuchów wartości w słabiej rozwiniętych regionach. Niewielki budżet przeznaczony jest na rozwijanie zdolności, nie jest adresowany organów administracji publicznej. Nowy instrument i Interreg Europa nie pokrywają się, ponieważ ich cele i zakresy są różne.

Komplementarność z innymi programami Interreg

Komplementarność wszystkich programów Interreg została określona w art. 3 ust. 3 rozporządzenia w sprawie EWT. W przypadku komponentów A i B zarówno zasięg geograficzny, jak i podejście każdego z komponentów ujawniają wartość dodaną komponentu C, a w szczególności Interreg Europa. Podczas gdy komponenty A i B koncentrują się na rozwiązaniach transgranicznych lub transnarodowych wyzwań, Interreg Europa umożliwia międzyregionalne rozwijanie zdolności w celu ulepszenia polityk regionalnych. Ponadto współpracę między wszystkimi komponentami Interreg zapewnia program INTERACT, w różnych dziedzinach zarządzania programem.

Odnośnie do komponentu C, art. 3 określa cele i wartość dodaną każdego programu międzyregionalnego (lub ogólnoeuropejskiego). Granice [i komplementarność] między Interreg Europa, INTERACT, URBACT i ESPON zostały wyjaśnione w rozporządzeniu w sprawie EWT. Interreg Europa koncentruje się na celach polityki, którymi są określanie, rozpowszechnianie i przenoszenie dobrych praktyk do polityk rozwoju regionalnego, podczas gdy INTERACT skupia się na wdrażaniu programów Interreg i kapitalizacji ich wyników. Dlatego obszar interwencji Interreg Europa obejmuje polityki rozwoju regionalnego w szerszym znaczeniu, podczas gdy obszar interwencji INTERACT pozostaje w dziedzinie współpracy.

W szczególności platformy INTERACT i Interreg Europa (KEEP i platforma) mają dwa różne cele, służą dwóm różnym potrzebom i mają różne grupy docelowe. Podczas gdy KEEP zawiera dane o programach i projektach Interreg, ENPI-współpraca transgraniczna i IPA-współpraca transgraniczna, baza danych Interreg Europa gromadzi dane na temat praktyk rozwoju regionalnego. Regularne wymiany między INTERACT i Interreg Europa zapewniają również ścisłą koordynację w zakresie tematów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, takich jak wdrażanie programów „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia”.

Granicą między Interreg Europa a URBACT jest specyfika obszaru tematycznego URBACT (zintegrowany i zrównoważony rozwój obszarów miejskich). ESPON zajmuje się analizą trendów rozwojowych, która jest przedmiotem szczególnego zainteresowania wszystkich programów komponentu C. Dostarczanie danych terytorialnych na temat najnowszych trendów rozwojowych w Europie może stanowić podstawę do opracowania projektów Interreg Europa i działań w ramach programu Interreg Europa. Jednocześnie dodatkowe zapotrzebowanie na wiedzę, wynikające ze współpracy w ramach Interreg Europa można zaspokoić poprzez ukierunkowaną analizę w ramach programu ESPON.

W ramach czterech programów ogólnoeuropejskich odbywają się regularne spotkania (koordynowane przez INTERACT) i spotkania dwustronne w celu określenia obszarów współpracy, zarówno na etapie programowania, jak i wdrażania. Inne działania tych czterech programów obejmują wspólną pracę nad wyjaśnieniem ich odpowiednich rodzajów interwencji i grup docelowych, aby zapewnić zarówno komplementarność, jak i identyfikację synergii. Na

etapie wdrażania synergia dotyczy wzajemnej promocji działań programu, wymiany informacji na rzecz każdego z działań programu oraz wspólnej organizacji działań.

Komplementarność z innymi instrumentami i politykami UE

Działania Interreg Europa (projekty i platforma) mogłyby oferować międzyregionalne procesy uczenia się w zakresie polityki, właściwe dla każdej dziedziny tematycznej, do wykorzystania w innych instrumentach i politykach UE.

Jeśli chodzi o badania i innowacje, można by ustalić komplementarność z niektórymi działaniami w ramach programu „Horyzont Europa”. Działania Interreg Europa mogą wspierać proces uczenia się w zakresie polityki prowadzący do poprawy rozwoju umiejętności na rzecz inteligentnej specjalizacji i przedsiębiorczości, cyfryzacji gospodarki i społeczeństwa oraz powszechnego wykorzystania zaawansowanych technologii. W odniesieniu do innowacji w MŚP, można przewidzieć wsparcie dla uczenia się w zakresie polityki w ramach programu COSME, inicjatywy Start-Up Europe i Instrumentu na rzecz MŚP.

Wsparcie Interreg Europa na rzecz bardziej przyjaznej dla środowiska, bezemisyjnej i odpornej Europy mogłoby przynieść korzyści określonym instrumentom wynikającym z Europejskiego Zielonego Ładu, Inicjatywy przewodniej Europa efektywnie korzystająca z zasobów (*the Resource Efficient Europe Flagship Initiative*), pakietu dotyczącego gospodarki o obiegu zamkniętym (*the Circular Economy Package*), programu „LIFE”, Strategii różnorodności biologicznej w UE (*the EU Biodiversity Strategy*) i Strategii UE dotyczącej zielonej infrastruktury (*the EU Strategy on Green Infrastructure*) oraz

ze Wspólnoty wiedzy i innowacji w dziedzinie klimatu (*the Knowledge and Innovation Community on Climate*).

Pakiet UE dotyczący mobilności w miastach (*the EU Urban Mobility Package*) mógłby również skorzystać na międzyregionalnym uczeniu się w zakresie polityki dotyczącej zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej, podczas gdy program „Cyfrowa Europa” (*the Digital Europe Programme*) mógłby być ukierunkowany na łączność cyfrową.

W przypadku dostępu do opieki zdrowotnej, Program UE w dziedzinie zdrowia (*the Health Programme*) wraz z programem „Horyzont Europa” mógłby być obszarem komplementarności.

Komplementarność ze strategiami inteligentnej specjalizacji (S3) i ich platformą

W latach 2014-2020 działanie Interreg Europa (platformy i projektów) było koordynowane z platformą S3. Stały kontakt między platformą S3 a Wspólnym Sekretariatem Interreg Europa doprowadził do skutecznej koordynacji i wspólnych działań. Przyczynił się również do podniesienia świadomości na temat podejścia i możliwości każdego instrumentu, ponieważ grupy docelowe częściowo się pokrywały. Ponadto wiele projektów Interreg Europa dotyczy inteligentnej specjalizacji.

W latach 2021-2027 ta koordynacja operacyjna będzie kontynuowana, biorąc pod uwagę fakt, że innowacje zawsze były popularnym tematem we współpracy międzyregionalnej. Na poziomie strategicznym w latach 2021-2027 wkład Interreg Europa w inteligentną specjalizację można uznać za przestrzeń do eksperymentowania, uczenia się i tworzenia dobrych praktyk w zakresie strategii inteligentnej specjalizacji, które mogą służyć szerszym celom. Ponadto

międzyregionalny proces uczenia się w zakresie polityki pomaga budować zdolności do wdrażania S3 i wykorzystywać synergii między S3 a innymi funduszami UE, w tym programem Horyzont Europa⁴.

Komplementarność z agendą terytorialną 2030

Zrównoważony rozwój terytorium europejskiego oraz przyszłość dla wszystkich miejsc dzięki zapewnieniu równych szans obywatelom i przedsiębiorstwom niezależnie od tego, gdzie się znajdują, stanowi sedno agendy terytorialnej 2030. Ponieważ Interreg Europa jest częścią polityki spójności, której celem jest zmniejszenie różnic między poszczególnymi regionami Europy, i jest jedynym programem Interreg, który zapewnia ogólnoeuropejskie uczenie się w zakresie polityki, komplementarność jest dość oczywista. Na poziomie projektu, zwłaszcza w ramach celu szczegółowego Interreg „lepsze zarządzanie współpracą” oraz obszarów tematycznych związanych z „Europą bliżej obywateli”, do realizacji agendy terytorialnej 2030 przyczyni się wymiana dobrych praktyk, rozwijanie zdolności i uczenie się w zakresie polityki dotyczącej zintegrowanych strategii terytorialnych. Jednocześnie Interreg Europa może zapewnić na poziomie programu świadomość terytorialnych uwarunkowań partnerstw projektowych, wzmocnić współpracę i solidarność, a także zmniejszyć nierówności między zamożniejszymi miejscami a tymi, których perspektywy na przyszłość nie są tak dobre.

⁴ „Synergies between IE and Smart Specialisation”, sprawozdanie techniczne JRC, 2018 r.

1.2.4. Wnioski z dotychczasowych doświadczeń

W ramach programu współpracy Interreg Europa 2014-2020 współfinansowano dwa rodzaje interwencji: projekty współpracy międzyregionalnej oraz platformę na rzecz pogłębiania wiedzy w zakresie polityki.

W sumie zatwierdzono 258 projektów, prawie równomiernie w każdym z czterech priorytetów tematycznych, mianowicie: 1) Badania i innowacje; 2) Konkurencyjność MŚP; 3) Gospodarka niskoemisyjna; 4) Środowisko i efektywność energetyczna. Zbalansowana sytuacja z jednej strony wynika z wyboru większości kluczowych priorytetów inwestycyjnych wchodzących w zakres koncentracji tematycznej dla programów celu 1., określonej w ramach prawnych. Z drugiej strony na proaktywnym zarządzaniu w trakcie naborów wniosków celem wzmocnienia mniej popularnych na pewnym etapie tematów.

W każdym projekcie każdy region partnerski musiał wybrać instrument polityki i opracować plan działania do wdrożenia w drugiej fazie. 78% polityk było bezpośrednio związanych z programami funduszy strukturalnych. Decydenci byli bezpośrednimi partnerami w przypadku 40% omawianych instrumentów polityki. W zatwierdzonych projektach reprezentowanych było 88% wszystkich regionów NUTS 2 w całej Europie.

Platforma wspierała cztery główne kategorie usług: a) wsparcie eksperckie, w tym wzajemne oceny i pomoc doradczą w zakresie polityk; b) społeczność interesariuszy z wydarzeniami tematycznymi i seminariami internetowymi; c) centrum wiedzy obejmujące artykuły i podsumowania dotyczące polityk w wybranych dziedzinach; d) baza dobrych praktyk.

Wnioski na temat operacyjnych aspektów projektów współpracy i platformy

Wszystkie sprawozdania z oceny programów potwierdziły sprawne i efektywne wsparcie programu dla projektów i związane z tym zadowolenie beneficjentów.

W latach 2014-2020 w programie zastosowano nową strukturę projektów współpracy międzyregionalnej, z dwoma etapami i przeglądem śródkresowym. Dobrze oceniono plan działania na koniec pierwszego etapu i możliwość realizacji akcji pilotażowych w drugim etapie, ponieważ umożliwiają one konkretne wdrażanie etapu pogłębiania wiedzy. Ostateczna ocena podkreśla jednak potrzebę wzmocnienia uczenia się opartego na praktyce, które odbywa się na etapie 2, w szczególności poprzez działania pilotażowe w ramach programu na lata 2014-2020.

Drugi główny aspekt realizacji projektów dotyczy powiązania z programami w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (EFSI), które było obowiązkowym elementem wszystkich projektów Interreg Europa. Doświadczenia z lat 2014-2020 wskazały na przeszkody w ustanowieniu skutecznego powiązania, zwłaszcza w odniesieniu do luki czasowej między wdrażaniem EFSI a realizacją projektów Interreg Europa.

Dlatego też główny wniosek skupia się na potrzebie złączenia obowiązku powiązania projektu z pewną liczbą programów EFSI oraz potrzebie wspierania skutecznego powiązania z politykami regionalnymi w szerszym znaczeniu. Końcowa ocena wskazuje również na potrzebę zaangażowania jako partnerów projektu organizacji, które są bezpośrednio odpowiedzialne za docelowe instrumenty polityki.

Grupa interesariuszy jest docenianą cechą projektów, jako efektywny mechanizm wymiany między partnerami i interesariuszami projektu oraz jako mechanizm planowania i wdrażania wszystkich etapów projektu, zwłaszcza etapu 2. Udział w grupie stanowi okazję do kształtowania zmian polityki.

Ponadto wiedzę zdobytą w ramach projektów w tych okresach należy ponownie wykorzystać przy ogłaszaniu nowych naborów.

W odniesieniu do platformy, jej struktura została w znacznym stopniu dostosowana podczas wdrażania w latach 2014-2020 tak, aby była wydajniejsza. Outsourcing usługi oznaczał monitorowanie ze strony WS. Wraz z koniecznymi dostosowaniami wymagało to dodatkowego czasu i zasobów. Jednak był to pierwszy raz, kiedy tak innowacyjna usługa została opracowana w ramach programu Interreg, a ogólne wyniki tej inicjatywy są w dużej mierze pozytywne, co znajduje wyraz w wysokim wskaźniku zadowolenia jej użytkowników.

Wnioski na temat zmian i skutków polityki

Wysoki potencjał Interreg Europa w zakresie wywierania wpływu na realizację polityk rozwoju regionalnego, w tym programów europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, jest widoczny od lat i został potwierdzony oceną wpływu. Wpływ ten może być bezpośredni lub pośredni, łącząc projekty Interreg Europa z czynnikami zewnętrznymi.

Projekty dotyczą przede wszystkim trzech poziomów pogłębiania wiedzy (indywidualnego, organizacyjnego i interesariusza). Na poziomie partnerów i

interesariuszy procesy pogłębiania wiedzy prowadzą do zwiększenia kompetencji zawodowych osób i organizacji. Końcowa ocena wskazuje, że zakres procesu pogłębiania wiedzy na poziomie projektu mógłby zostać dodatkowo wzmocniony w przyszłym programie poprzez silniejsze umocowanie pogłębiania wiedzy w oparciu o praktykę. Zaleca również, aby system wskaźników skutecznie uchwycił to zwiększenie kompetencji nie tylko na poziomie indywidualnym, ale także organizacyjnym.

W przypadku platformy kwalifikacje ekspertów tematycznych oraz zaangażowanie projektów mają kluczowe znaczenie dla jakości świadczonych usług. Platforma umożliwi programowi bezpośrednie uwzględnienie czwartego poziomu uczenia się (zewnątrznego), co oznacza tworzenie możliwości pogłębiania wiedzy dla osób i organizacji, które nie są zaangażowane w żadne projekty. W tym kontekście jedną z najbardziej udanych usług było narzędzie wzajemnej oceny. Ocena wpływu podkreśla, że chociaż wkład platformy w zmiany polityki jest mniejszy niż wkład projektów, to platforma powinna zostać zachowana w przyszłości, ponieważ jest skierowana również do grupy docelowej znajdującej się „poza” społecznością projektu Interreg Europa.

W przyszłości proces pogłębiania wiedzy musi być bardziej ukierunkowany na zapotrzebowanie. W związku z tym, grupy docelowe powinny być stymulowane w większym stopniu przez jak najwcześniejsze działania podnoszące świadomość, realizowane w ramach programu i na poziomie krajowym.

Ponadto w 2018 roku przeprowadzono badanie dotyczące zmian w politykach i skutków projektów międzyregionalnych na próbie projektów finansowanych

przez poprzednika programu – INTERREG IVC. Projekty realizowane w latach 2008-2014 stanowiły doskonałe źródło dowodów dotyczących zmian w polityce i ich skutków w regionach zaangażowanych we współpracę międzyregionalną. Ponad 70% respondentów stwierdziło, że zmiana polityki miała długoterminowy wpływ na ich obszarze. Wybrane projekty wykazały, że poza natychmiastowymi i bezpośrednimi korzyściami, które odnosili partnerzy w czasie trwania ich projektów współpracy, projekty te często wywierają długoterminowy wpływ kilka lat po ich zakończeniu. W badaniu uznano długoterminowe skutki współpracy międzyregionalnej i jej duży efekt dźwigni. Przy rozsądnej inwestycji początkowej (średni budżet EFRR w wysokości 1,6 mln EUR na projekt) projekty były w stanie wpłynąć na strategię regionalne, a nawet krajowe, co prowadziło do zmian strukturalnych w uczestniczących regionach.

Ocena przeprowadzona w latach 2014-2020 potwierdziła znaczący wpływ programu Interreg Europa. Do września 2020 roku, gdy sfinalizowanych było zaledwie kilka projektów, kwotę środków, na które projekty zdołały już wpłynąć, oszacowano na 615 mln EUR.

1.2.5. Strategie makroregionalne oraz strategie dotyczące basenów morskich, w przypadku gdy obszar objęty programem w całości lub częściowo wchodzi w zakres jednej lub większej liczby strategii

Biorąc pod uwagę ogólnoeuropejski charakter programu Interreg Europa nie jest właściwe, aby skupiać się głównie na projektach współpracy międzyregionalnej lub działaniach ukierunkowanych na konkretną strategię makroregionalną lub strategię (lub inicjatywę) dotyczącą basenów morskich,

ani nadawać im priorytet. Jednak wnioski dotyczące projektów współpracy międzyregionalnej, które obejmują kwestie związane z jedną lub kilkoma strategiami makroregionalnymi i/lub strategią dotyczącą basenów morskich, jako część wymiany praktyk i uczenia się polityki między podmiotami regionalnymi z różnych części Europy będą mile widziane w programie, o ile wnioski zapewniają równowagę geograficzną pod względem krajów reprezentowanych w partnerstwie.

1.2.6. Strategia programu

Interreg Europa jest częścią komponentu współpracy międzyregionalnej w ramach Europejskiej Współpracy Terytorialnej (komponent C Interreg), który wspiera współpracę międzyregionalną w celu wzmocnienia skuteczności polityki spójności.

Rozporządzenie w sprawie Europejskiej Współpracy Terytorialnej (EWT)⁵ stanowi, że celem programu Interreg Europa jest promowanie wymiany doświadczeń, innowacyjnych podejść i budowanie zdolności, skoncentrowane na celach polityki, w odniesieniu do identyfikacji, rozpowszechniania i zastosowania dobrych praktyk w politykach rozwoju regionalnego, w tym w ramach programów celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia”.

Stwierdzenie to nadaje Interreg Europa pozycję programu poświęconego współpracy między podmiotami polityki regionalnej z Europy, w celu wymiany i uczenia się od siebie nawzajem praktyk w zakresie wdrażania polityk rozwoju regionalnego. Podkreśla znaczenie skupienia tej współpracy na celach polityki,

⁵ Rozporządzenie w sprawie EWT, art. 3 ust. 3 lit. a).

jak również na kwestiach związanych z procesami, objętych celem szczegółowym Interreg „lepsze zarządzanie współpracą”, aby umożliwić podmiotom polityki regionalnej uczenie się i przyjmowanie nowatorskich podejść oraz zwiększenie ich zdolności w zakresie projektowania i realizacji polityk regionalnych o wspólnym znaczeniu.

Uzasadnieniem tej formy współpracy międzyregionalnej jest to, że poprzez zwiększenie zdolności podmioty polityki regionalnej stają się bardziej wydajne i odnoszą sukcesy we wdrażaniu polityk rozwoju regionalnego, co z kolei zwiększy wpływ terytorialny tych polityk. Powyższe uzasadnienie stanowi kontynuację podejścia wdrożonego przez program Interreg Europa w latach 2014-2020.

Ogólny cel programu Interreg Europa 2021-2027

Na podstawie celu określonego w rozporządzeniu w sprawie Europejskiej Współpracy Terytorialnej i uzasadnienia opisanego powyżej, dla programu Interreg Europa określono następujący cel ogólny:

Poprawa wdrażania polityk rozwoju regionalnego, w tym programów celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia”, poprzez promowanie wymiany doświadczeń, innowacyjnych podejść i rozwijanie zdolności w odniesieniu do identyfikacji, upowszechniania i zastosowania dobrych praktyk wśród podmiotów polityki regionalnej.

Cel szczegółowy Interreg „lepsze zarządzanie współpracą” jako jedyny cel programu

Mając na uwadze przedstawione powyżej uzasadnienie i ogólny cel programu, struktura programu opiera się na celu szczegółowym Interreg „lepsze zarządzanie współpracą”⁶ – jako jedynym i nadrzędnym celu programu.

Cel szczegółowy Interreg umożliwi programom Interreg wspieranie działań mających na celu wzmocnienie zdolności instytucjonalnej organów publicznych i odpowiednich interesariuszy zaangażowanych w zarządzanie określonymi obszarami i wdrażanie strategii terytorialnych.

Wybór celu szczegółowego Interreg opiera się na poniższych przesłankach:

- Odzwierciedla nacisk programu Interreg Europa na wymianę doświadczeń i rozwijanie zdolności między podmiotami polityki regionalnej w celu poprawy ich zdolności w zakresie projektowania, zarządzania i wdrażania ich polityk rozwoju regionalnego. Skupienie się na rozwijaniu zdolności doskonale wpisuje się w definicję celu szczegółowego Interreg dotyczącego zarządzania.
- Jest zgodny z rodzajem rezultatów, jakich można się spodziewać po programie Interreg Europa, którymi są zwiększona zdolności podmiotów polityki regionalnej oraz ulepszenie (wdrażania) instrumentów polityki regionalnej.
- Uwzględnia różnorodność wyzwań polityki regionalnej na terytorium Europy. W ramach celu szczegółowego Interreg podmioty polityki regionalnej mogą współpracować we wszystkich dziedzinach polityki o

⁶ Rozporządzenie w sprawie EWT, art. 14 i 15.

wspólnym znaczeniu, zgodnie z ich potrzebami regionalnymi, o ile wchodzą one w zakres polityki spójności.

- Zapewnia programowi pewną elastyczność w dostosowywaniu się do pojawiających się zmian w polityce – w zakresie polityki spójności.

Zakres programu

Jak wskazano powyżej, skupienie się na celu szczegółowym Interreg „lepsze zarządzanie współpracą” oznacza, że beneficjenci mogą współpracować w zakresie wszystkich tematów o wspólnym znaczeniu, zgodnie z ich potrzebami regionalnymi, o ile wchodzą one w zakres polityki spójności. Z perspektywy tematycznej zakres ten określają cele polityki i cele szczegółowe polityki spójności⁷. Jednocześnie w programie uznano potrzebę skoncentrowania zasobów na obszarach polityki, które są najbardziej istotne i pilne dla regionów w Europie.

Aby osiągnąć równowagę między potrzebą uwzględnienia współpracy międzyregionalnej w szerokim zakresie tematów a potrzebą koncentracji tematycznej, program skupi największą część budżetu programu (80%) na obszarach tematycznych objętych wybranymi celami szczegółowymi („grupa 1”). Pozostałe 20% budżetu programu można przeznaczyć na obszary tematyczne uwzględnione w innych celach szczegółowych polityki spójności („grupa 2”).

Poniżej przedstawiono skład tych dwóch grup:

⁷ Jak przedstawiono w art. 4 RWP oraz art. 2 rozporządzenia w sprawie EFRR.

- Grupa 1 – Obszary tematyczne objęte:
 - wszystkimi CS w ramach CP 1 – Bardziej inteligentna Europa,
 - wszystkimi CS w ramach CP 2 – Bardziej przyjazna dla środowiska Europa,
 - w ramach CP 4 – Europa o silniejszym wymiarze społecznym, CS związane z rynkami pracy (i), opieką zdrowotną (iv) oraz kulturą i zrównoważoną turystyką (v).

- Grupa 2 – Obszary tematyczne objęte:
 - wszystkie CS w ramach CP 3 – Lepiej połączona Europa,
 - wszystkie CS w ramach CP 5 – Europa bliżej obywateli,
 - w ramach CP 4 – Europa o silniejszym wymiarze społecznym, CS związane z edukacją (ii), włączeniem społeczno-ekonomicznym (iii), integracją obywateli państw trzecich (iii)bis.

Tematy zawarte w grupie 1 odzwierciedlają utrzymujące się znaczenie celów polityki „Bardziej inteligentna Europa” i „Bardziej przyjazna dla środowiska Europa”, które stanowiły również sedno programu Interreg Europa 2014-2020. Jednocześnie wybór ten odzwierciedla pilną potrzebę uwzględnienia nowych obszarów polityki regionalnej podczas opracowywania programu w świetle skutków pandemii Covid-19, w szczególności związanych z wyzwaniami w zakresie rynku pracy i opieki zdrowotnej w ramach celu „Europa o silniejszym wymiarze społecznym”.

Przypisanie tematów i alokacji do ww. grup ma charakter orientacyjny i może podlegać zmianom w trakcie realizacji programu, zgodnie z wewnętrznymi zasadami lub procedurami określonymi przez komitet monitorujący.

Ponadto, zgodnie z wyborem celu szczegółowego Interreg „lepsze zarządzanie współpracą”, Interreg Europa może również wspierać współpracę w kwestiach bezpośrednio związanych z wdrażaniem instrumentów polityki, takich jak pomoc państwa, zamówienia publiczne, narzędzia terytorialne, instrumenty finansowe, ocena polityki publicznej (bez koncentrowania się na określonym obszarze tematycznym). Kwestie te są bezpośrednio związane z celem szczegółowym Interreg „lepsze zarządzanie współpracą”.

Zastosowanie strategii w praktyce

Aby osiągnąć swój ogólny cel, strategia programu Interreg Europa składa się z dwóch uzupełniających się elementów, opierając się na podejściu przyjętym w programie Interreg Europa na lata 2014-2020.

Z jednej strony program będzie wspierał projekty współpracy międzyregionalnej między podmiotami polityki regionalnej, poświęcone wymianie, rozwijaniu zdolności i transferowi dobrych praktyk i innowacyjnych podejść, a konkretnym celem będzie przygotowanie włączenia wniosków wyciągniętych ze współpracy do polityk i działań regionalnych.

Z drugiej strony program będzie w dalszym ciągu ułatwiać usługi pogłębiania wiedzy z zakresu polityki oraz kapitalizację dobrych praktyk w zakresie polityki regionalnej na bieżąco – zgodnie z podejściem platformy na rzecz pogłębiania wiedzy w zakresie polityki – w celu umożliwienia podmiotom na szczeblu regionalnym z całej UE wykorzystanie odpowiednich doświadczeń i praktyk zawsze, gdy potrzebują ich do wzmocnienia swoich polityk.

Te elementy operacyjne na poziomie programu mają zastosowanie do wszystkich celów szczegółowych wspieranych przez program.

Jak określono w celu ogólnym powyżej, Interreg Europa jest skierowany do **podmiotów polityki regionalnej**. Ta grupa docelowa obejmuje organy krajowe, regionalne i lokalne, a także inne właściwe organy odpowiedzialne za określanie i wdrażanie polityk rozwoju regionalnego. Skład tej grupy docelowej jest dość zróżnicowany, co odzwierciedla różnorodność warunków instytucjonalnych i geograficznych w państwach partnerskich. Bardziej szczegółowy opis tych podmiotów znajduje się w opisie grup docelowych w rozdziale 2. niniejszego dokumentu.

Co do zasady, **beneficjentami programu** są organy publiczne i podmioty prawa publicznego. Pod pewnymi warunkami beneficjentami mogą być również prywatne organizacje non-profit (zob. również rozdział 2. niniejszego dokumentu). Szczegółowe postanowienia zostaną przedstawione w podręczniku programu.

Przedsiębiorstwa prywatne, zwłaszcza **MŚP**, są ważną grupą docelową w kontekście kilku wspieranych celów szczegółowych, a w stosownych przypadkach zachęca się je do udziału w działaniach będących częścią Interreg Europa i czerpania korzyści z wymiany doświadczeń, chociaż nie mogą bezpośrednio otrzymywać finansowania UE jako beneficjenci.

1.3. Uzasadnienie wyboru celów polityki oraz celów specyficznych dla Interreg, odpowiadających im priorytetów, celów szczegółowych oraz form wsparcia, z uwzględnieniem w stosownych przypadkach problemu braku połączeń w infrastrukturze transgranicznej

Tabela 1

Wybrane cele polityki lub wybrane cele specyficzne dla Interreg	Wybrany cel szczegółowy	Priorytet	Uzasadnienie wyboru <i>Pole tekstowe: [2 000 na cel]</i>
Cel specyficzny dla Interreg	Zwiększenie zdolności instytucjonalne	1	Wybór celu szczegółowego Interreg opiera się na poniższych przesłankach: <ul style="list-style-type: none"> • Regiony europejskie stoją w obliczu poważnych wyzwań gospodarczych,

<p>(CSI) „lepsze zarządzanie współpracą”</p>	<p>j organów publicznych, zwłaszcza tych, którym powierzono zarządzanie konkretnym terytorium, i interesariuszy;</p>		<p>środowiskowych i społecznych.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Potencjał współpracy instytucji publicznych i interesariuszy z regionów europejskich i ich możliwości w zakresie promowania wymiany doświadczeń, innowacyjnych podejść i rozwijania zdolności w odniesieniu do celów polityki oraz w kwestiach bezpośrednio związanych z wdrażaniem instrumentów polityki, nie są wystarczająco rozwinięte i wykorzystywane w odniesieniu do identyfikacji, rozpowszechniania i transferu dobrych praktyk do polityk rozwoju regionalnego, w tym w ramach programów celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia”. • Skupienie się programu Interreg Europa na wymianie doświadczeń i rozwijaniu zdolności między podmiotami polityki regionalnej w celu poprawy ich zdolności w zakresie projektowania, zarządzania i wdrażania ich polityk rozwoju regionalnego doskonale wpisuje się w definicję celu szczegółowego Interreg dotyczącego zarządzania. • Jest zgodny z rodzajem rezultatów, jakich można się spodziewać po programie Interreg Europa, którymi są zwiększone zdolności podmiotów polityki regionalnej oraz ulepszenie (wdrażania) instrumentów polityki regionalnej. • Uwzględnia różnorodność wyzwań polityki regionalnej na terytorium Europy. W
--	--	--	---

			<p>ramach celu szczegółowego Interreg podmioty polityki regionalnej mogą współpracować w zakresie wszystkich kwestii polityki o wspólnym znaczeniu, zgodnie z ich potrzebami regionalnymi, o ile wchodzą one w zakres polityki spójności.</p> <ul style="list-style-type: none">• Zapewnia programowi pewną elastyczność w dostosowywaniu się do pojawiających się zmian w polityce – w zakresie polityki spójności.
--	--	--	--

2. Priorytety

Dotyczy: art. 17 ust. 4 lit. d) i e)

2.1. Tytuł priorytetu (należy powtórzyć dla każdego priorytetu)

Dotyczy: art. 17 ust. 4 lit. d)

Pole tekstowe: [300]

Priorytet 1: Wzmocnienie zdolności instytucjonalnych dla efektywniejszych polityk rozwoju regionalnego

Jest to priorytet zgodny z przeniesieniem, o którym mowa w art. 17 ust. 3.

2.1.1. Cel szczegółowy (należy powtórzyć dla każdego celu szczegółowego, w przypadku priorytetów innych niż pomoc techniczna) – *Dotyczy: art. 17 ust. 4 lit. e)*

Lepsze zarządzanie współpracą – zwiększenie zdolności instytucjonalnej organów publicznych, zwłaszcza tych, którym powierzono zarządzanie konkretnym terytorium, oraz interesariuszy.

2.1.2 Związane rodzaje działań, w tym ich zakładany wkład w realizację wspomnianych celów szczegółowych oraz strategii makroregionalnych i strategii dotyczących basenów morskich w stosownych przypadkach –

Dotyczy: art. 17 ust. 4 lit. e) ppkt (i), art. 17 ust. 9 lit. c) ppkt (ii)

Pole tekstowe [7000]

Wprowadzenie

Interreg Europa ma na celu usprawnienie wdrażania polityk rozwoju regionalnego, w tym programów celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia”. Będzie starać się to osiągnąć poprzez promowanie wymiany doświadczeń, innowacyjnych podejść i rozwijania zdolności w odniesieniu do identyfikacji, rozpowszechniania i transferu dobrych praktyk wśród podmiotów polityki regionalnej, w celu wzmocnienia ich zdolności instytucjonalnych w zakresie lepszego wdrażania polityk.

Skupienie się na celu szczegółowym Interreg „lepsze zarządzanie współpracą” oznacza, że beneficjenci mogą współpracować w zakresie wszystkich tematów o wspólnym znaczeniu, zgodnie z ich potrzebami regionalnymi, o ile wchodzą one w zakres polityki spójności. Z perspektywy tematycznej zakres ten określają cele polityki i cele szczegółowe polityki spójności UE na lata 2020-2027.

Jednak program skupi swoje zasoby na ograniczonej liczbie tematów, zgodnie z opisem w rozdziale 1.2.6. Aby osiągnąć swoje cele, Interreg Europa wspiera dwa uzupełniające się rodzaje działań: projekty współpracy międzyregionalnej i platformę na rzecz pogłębiania wiedzy z zakresu polityki.

1. Projekty współpracy międzyregionalnej

Program będzie wspierał **projekty współpracy międzyregionalnej** między podmiotami polityki regionalnej. Celem projektów jest usprawnienie realizacji polityk rozwoju regionalnego uczestniczących regionów, w tym programów

celu „*Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia*” – zgodnie z misją programu opisaną w rozporządzeniu w sprawie EWT (art. 3 ust. 4 lit. a).

Program realizuje tę misję stosując wymóg dla wszystkich wspieranych projektów, aby przynajmniej jeden z instrumentów polityki regionalnej, do których odnosi się partnerstwo, był programem celu „*Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia*”.

Projekty realizowane są w dwóch etapach.

Co do zasady, podstawowy etap trwa maksymalnie trzy lata. Jego celem jest osiągnięcie poprawy polityki poprzez pogłębianie wiedzy. Obejmuje on ***działania*** poświęcone wymianie doświadczeń, rozwijaniu zdolności, przenoszeniu dobrych praktyk i innowacyjnym podejściom. Działania te przyczyniają się do zwiększenia kompetencji zawodowych osób i instytucji uczestniczących w projektach, a ich ostatecznym celem jest włączenie wniosków wynikających ze współpracy do polityk rozwoju regionalnego.

W ramach „*innowacyjnych podejść*” działania mogą również obejmować, w uzasadnionych przypadkach, działania pilotażowe mające na celu przetestowanie nowych i obiecujących podejść. Działania pilotażowe będą częścią procesu pogłębiania wiedzy, przyczyniając się do osiągnięcia celów projektu. Działania pilotażowe mogą zostać zatwierdzone od samego początku projektu. Dochodzi do tego, gdy już w trakcie przygotowywania projektu partnerstwo jest świadome innowacyjnego podejścia, które warto przetestować. O działania pilotażowe można wnioskować także później - w trakcie realizacji projektu, w oparciu o wnioski wyciągnięte z projektu.

Każdy projekt zostanie poddany ocenie śródkresowej przed zakończeniem pierwszego etapu. Ocena pozwoli na sprawdzenie postępów osiągniętych w realizacji celów i przygotowanie podstawy pod etap monitorowania. Będzie to również ostatni moment, aby projekt wnioskował o działania pilotażowe.

Regiony partnerskie, które nie osiągną poprawy polityki na etapie podstawowym, do końca tego etapu opracują **plan działania na rzecz poprawy polityki**: dokument wyjaśniający, w jaki sposób region partnerski ulepszy swoją politykę dzięki wiedzy zdobytej w ramach projektu.

Po etapie podstawowym następuje etap monitorowania, który jest ostatnim rokiem realizacji projektu. Jego głównym celem jest **monitorowanie** pierwszych efektów ulepszeń polityki oraz tego, czy osiągnięto dodatkowe usprawnienia polityki. Bardziej szczegółowo, regiony partnerskie, które osiągnęły już usprawnienia polityki, będą monitorować skutki tych usprawnień na swoim terytorium. Pozostałe regiony partnerskie, które opracowały plan działań na rzecz poprawy polityki są zobowiązane do monitorowania, czy planowane usprawnienia zostaną ostatecznie osiągnięte. System sprawozdawczości programu zostanie zaprojektowany tak, aby zapewnić właściwe monitorowanie tego etapu.

Podczas etapu monitorowania partnerzy mogą również kontynuować pogłębianie wiedzy – w oparciu o wdrażanie usprawnień polityki i finalizacji ewentualnych działań pilotażowych.

W trakcie projektu partnerzy angażują **regionalną grupę interesariuszy**, aby zapewnić, że odpowiednie podmioty w każdym regionie są aktywnie zaangażowane w uczenie się w zakresie polityki oraz w przygotowywanie, wdrażanie i monitorowanie usprawniania polityki.

Oczekuje się również, że projekty wniosą wkład do treści i działań platformy na rzecz pogłębiania wiedzy z zakresu polityk (patrz punkt 2 poniżej), aby zapewnić, że odpowiednia wiedza na temat polityki generowana przez projekty może dotrzeć do innych podmiotów regionalnych w Europie.

Bardziej szczegółowe wymagania, warunki i praktyczne zasady dotyczące projektów współpracy międzyregionalnej zostaną omówione w podręczniku programu.

2. Platforma na rzecz pogłębiania wiedzy z zakresu polityki

Interreg Europa będzie wspierać **platformę pogłębiania wiedzy z zakresu polityki** (zwaną dalej platformą), aby na bieżąco ułatwiać uczenie się w zakresie polityki i wykorzystywanie dobrych praktyk z zakresu polityki regionalnej. Celem platformy jest umożliwienie podmiotom polityki regionalnej z całej Europy skorzystania z odpowiednich doświadczeń i praktyk, gdy potrzebują ich do wzmocnienia swoich zdolności instytucjonalnych, aby usprawnić swoje polityki rozwoju regionalnego, w tym programy celu 1.

Platforma oferuje szereg działań i usług dla ogólnoeuropejskiej społeczności podmiotów polityki regionalnej i interesariuszy. Zakres tematyczny działań platformy będzie odzwierciedlał koncentrację tematyczną programu (por.

sekcja 1.2.6). Wspiera tworzenie sieci i wymianę doświadczeń między odpowiednimi podmiotami polityki regionalnej. Platforma opiera się głównie na wynikach projektów współpracy międzyregionalnej z poprzednich i obecnych okresów programowania oraz udostępnia je szerszej grupie podmiotów polityki regionalnej w całej Europie. Dlatego wkład projektów w działania platformy jest nieodzowny. Platforma przyczynia się również do rozwoju uczenia się w zakresie polityki i synergii z innymi odpowiednimi inicjatywami, w szczególności z innymi istniejącymi platformami zajmującymi się podobnymi tematami i grupami docelowymi.

Usługi oferowane przez platformę opierają się na doświadczeniach zdobytych w latach 2014-2020, a składają się na nie w szczególności:

- *Wsparcie eksperckie* w pogłębianiu wiedzy z zakresu polityki (np. helpdesk, wzajemne oceny);
- *Baza dobrych praktyk*;
- *Spółeczność* – możliwości tworzenia sieci między podmiotami polityki regionalnej;
- *Centrum wiedzy* – dostęp do wiedzy na temat konkretnych obszarów polityki (np. podsumowania z zakresu wybranych dziedzin polityki, seminaria internetowe, sprawozdania, inne platformy).

Te różne usługi opracowywane są w ścisłej współpracy z WS, który wnosi wkład do działań platformy dzięki dogłębnej znajomości projektów. Bardziej szczegółowe ustalenia dotyczące działań i usług, a także struktury organizacyjnej platformy zostaną opracowane w podręczniku programu, na podstawie doświadczeń z lat 2014-2020 oraz zaleceń z oceny.

2.1.3 Wskaźniki

Dotyczy: art. 17 ust. 4 lit. e) ppkt (i), art. 17 ust. 9 lit. c) ppkt (ii)

Tabela 2: Wskaźniki produktu

Priorytet	Cel szczegółowy	Nr identyfikacyjny [5]	Wskaźnik	Jednostka miary [255]	Cel pośredni (2024) [200]	Cel końcowy (2029) [200]
1	<i>Cel szczegółowy Interreg „lepsze zarządzanie współpracą” (CSI-1)</i>	RC081	Udział we wspólnych działaniach transgranicznych	Uczestnicy	5 000	14 000
1	<i>Cel szczegółowy Interreg</i>	RC087	Transgraniczna współpraca organizacji	Organizacje	6 900	12 000

	„lepsze zarządzanie współpracą” (CSI-1)					
1	Cel szczegółowy Interreg „lepsze zarządzanie współpracą” (CSI-1)	RC084	Działania pilotażowe opracowywane i wdrażane wspólnie w ramach projektów	Działania pilotażowe	0	180
1	Cel szczegółowy Interreg „lepsze zarządzanie współpracą” (CSI-1)	OI4	Uwzględnione instrumenty polityki	Instrumenty polityki	800	1 600

Tabela 3: Wskaźniki rezultatów

Priorytet	Cel szczegółowy	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa	Rok referencyjny	Cel końcowy (2029)	Źródło danych	Uwagi
1	<i>Cel szczegółowy Interreg „lepsze zarządzanie współpracą” (CSI-1)</i>	RI1	<i>Zwiększone zdolności osób dzięki ich udziałowi w wydarzeniach platformy na rzecz pogłębiania wiedzy z zakresu polityki</i>	<i>Uczestnicy</i>	0	2022	4 200	<i>System monitorowania programu i ankieta</i>	
1	<i>Cel szczegółowy Interreg „lepsze zarządzanie współpracą” (CSI-1)</i>	RI2	<i>Zwiększone zdolności organizacji dzięki ich udziałowi we współpracy międzyregionalnej</i>	<i>Organizacje</i>	0	2022	7 900	<i>System monitorowania programu i ankieta</i>	
1	<i>Cel szczegółowy Interreg „lepsze zarządzanie współpracą” (CSI-1)</i>	RI3	<i>Instrumenty polityki udoskonalone dzięki Interreg Europa</i>	<i>Instrumenty polityki</i>	0	2022	800	<i>System monitorowania programu</i>	

2.1.4 Główne grupy docelowe

Dotyczy: art. 17 ust. 4 lit. e) ppkt (iii), art. 17 ust. 9 lit. c) ppkt (iv)

Pole tekstowe [7000]

Grupa docelowa

Kluczową grupę docelową programu Interreg Europa stanowią organizacje odpowiedzialne za polityki rozwoju regionalnego. Mówiąc dokładniej, grupa docelowa Interreg Europa składa się z krajowych, regionalnych, lokalnych organów publicznych i innych odpowiednich organów odpowiedzialnych za opracowywanie i/lub wdrażanie polityk rozwoju regionalnego, w tym programów „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia”, w obszarach tematycznych objętych programem.

Poza kluczową grupą docelową, adresatami są również inne odpowiednie organizacje, o ile wykazane zostało ich znaczenie i kompetencje w zakresie polityki rozwoju regionalnego. Obejmują one na przykład (lista niewyczerpująca):

- organizacje wsparcia biznesu (np. agencje rozwoju, agencje innowacji, izby handlowe, klastry),
- organizacje ekologiczne (np. agencje ochrony środowiska, agencje energetyczne, organizacje pozarządowe),
- instytucje edukacyjne i badawcze (np. uczelnie, ośrodki badawcze),
- inne podmioty istotne dla polityk rozwoju regionalnego.

Należy zauważyć, że niektóre konkretne działania programu, w szczególności platformy na rzecz pogłębiania wiedzy z zakresu polityki, mogą koncentrować się na bardziej ograniczonej podgrupie tych grup docelowych, w szczególności na kluczowych grupach docelowych. Dalsze szczegóły dotyczące charakteru zaangażowania tych grup docelowych w projekty i działania platformy zostaną określone w podręczniku programu.

Regionalna grupa interesariuszy

Zgodnie z opisem w rozdziale 2.1.1.1., partnerzy projektu będą współpracować z regionalną grupą interesariuszy. Członkowie takich grup interesariuszy mogą pochodzić z wyżej wymienionych grup docelowych (pod warunkiem, że nie są partnerami w projekcie), jak również z innych odpowiednich kategorii, w tym MŚP i innych odpowiednich organów sektora prywatnego.

Kwalifikujący się beneficjenci

Beneficjenci kwalifikujący się do otrzymania finansowania z Interreg Europa powinni należeć do jednej z następujących kategorii:

- **Organy publiczne**
- **Podmioty prawa publicznego**⁸, oznaczają podmiot:
 - a) utworzony w konkretnym celu zaspokajania potrzeb w interesie ogólnym, które nie mają charakteru przemysłowego ani handlowego;
 - b) posiadający osobowość prawną; oraz
 - c) finansowany w przeważającej części przez państwo, władze regionalne lub lokalne lub inne podmioty prawa publicznego; lub którego zarząd podlega

⁸ Definicja na podstawie art. 2 ust. 4 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE w sprawie zamówień publicznych

nadzorowi ze strony tych władz lub podmiotów; lub ponad połowa członków jego organu administrującego, zarządzającego lub nadzorczego została wyznaczona przez państwo, władze regionalne lub lokalne, lub przez inne podmioty prawa publicznego.

- ***Prywatne organizacje non-profit.*** W ramach Interreg Europa oznacza to dowolny podmiot, który:
 - a) nie ma charakteru przemysłowego ani handlowego;
 - b) posiada osobowość prawną; i
 - c) nie jest finansowany w przeważającej części przez państwo, władze regionalne lub lokalne lub inne podmioty prawa publicznego; lub jego zarząd nie podlega nadzorowi ze strony tych podmiotów; lub ponad połowa członków jego organu administrującego, zarządzającego lub nadzorczego nie została wyznaczona przez państwo, władze regionalne lub lokalne, lub przez inne podmioty prawa publicznego.

Prywatne organizacje non-profit nie mogą pełnić roli partnera wiodącego w projektach Interreg Europa.

Zasady przewodnie wyboru projektów

Projekty współpracy międzyregionalnej wybierane są w ramach zwykłych naborów wniosków. Nabory mogą być otwarte dla wniosków dotyczących pełnego zakresu programu. Instytucje programu mogą również otwierać ukierunkowane nabory wniosków koncentrujące się na określonych tematach, pod warunkiem zatwierdzenia przez komitet monitorujący. Zakres zadań w odniesieniu do takich naborów może uwzględniać zmiany i wyniki poprzednich

naborów, trendy polityczne i inne nowe okoliczności, a także możliwe wytyczne platformy na rzecz pogłębiania wiedzy z zakresu polityki.

Wnioskodawcy zostaną poproszeni o określenie, który obszar tematyczny programu Interreg Europa (przedstawiony w sekcji 1.2.6) jest głównym tematem ich projektu. Projekty o charakterze synergii przekrojowej między różnymi obszarami tematycznymi są również mile widziane, o ile główny temat, projektu pozostaje jasny.

Aby odzwierciedlić wkład programu w spójność terytorialną, w partnerstwach projektowych wspierane będzie zrównoważone połączenie regionów o różnym poziomie rozwoju. W związku z tym, w każdym partnerstwie pożądanym byłby również szeroki zasięg geograficzny obejmujący różne części obszaru objętego programem. Oznacza to, że partnerstwa muszą w zasadzie wykraczać poza obszary transgraniczne i transnarodowe.

Podręcznik programu będzie zawierał szczegółowy opis kryteriów stosowanych przy wyborze projektów. Pod względem jakości kryteria będą obejmować podstawowe kwestie, takie jak ogólna adekwatność wniosku, jakość oczekiwanych rezultatów i jakość proponowanego partnerstwa.

Zasady horyzontalne (zrównoważony rozwój, równość płci, równe szanse i równe traktowanie) są także należycie uwzględniane w procedurze składania i wyboru wniosków. Praktyczne zasady zostaną dalej rozwinięte w podręczniku programu.

2.1.5 Wskazanie szczególnych terytoriów docelowych, z uwzględnieniem wykorzystania zintegrowanych inwestycji terytorialnych, rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność oraz innych narzędzi terytorialnych

Dotyczy: art. 17 ust. 4 lit. e) ppkt (iv)

Pole tekstowe [7000]

Celem Interreg Europa jest usprawnienie wdrażania polityk rozwoju regionalnego, w tym programów celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia”, poprzez promowanie wymiany doświadczeń, innowacyjnych podejść i rozwijanie zdolności wśród podmiotów polityki regionalnej na całym obszarze objętym programem.

Zróżnicowanie regionalne na tym terytorium, gdzie regiony mają bardzo różne cechy, możliwości i potrzeby, wymaga wyjścia poza polityki „jednej miary dla wszystkich”. Wymaga także podejścia dostosowanego do konkretnego obszaru, które zapewni regionom możliwości i środki do realizacji polityk spełniających ich specyficzne potrzeby. Jednocześnie ta różnorodność jest zaletą, która pozwala każdemu miejscu rozwijać własne atuty, czerpiąc korzyści z innych regionów poprzez różne formy interakcji. Interreg Europa może przyczynić się do zintegrowanego rozwoju terytorialnego regionów w całej Europie, umożliwiając im lepsze wdrażanie ich polityk rozwoju regionalnego poprzez uczenie się na podstawie doświadczeń i praktyk innych regionów.

Biorąc pod uwagę cel i zasięg geograficzny Interreg Europa, jest on skierowany do wszystkich regionów na obszarze objętym programem, bez szczególnego nacisku na określone terytoria. W tym kontekście wykorzystanie konkretnych

narzędzi terytorialnych, takich jak rozwój lokalny kierowany przez społeczność lub zintegrowane inwestycje terytorialne, nie ma zastosowania na poziomie programu.

Jednak wdrożenie takich narzędzi terytorialnych jest kwestią, którą można się zająć na poziomie projektu. Podmioty polityki regionalnej z różnych regionów mogą być zainteresowane usprawnieniem wdrażania takiego narzędzia poprzez wymianę i przekazywanie doświadczeń w tej dziedzinie.

2.1.6 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych

Dotyczy: art. 17 ust. 4 lit. e) ppkt (v)

Pole tekstowe [7000]

Biorąc pod uwagę charakter działań wspieranych przez Interreg Europa, które obejmują głównie wymianę doświadczeń, rozwijanie zdolności, transfer dobrych praktyk i testowanie innowacyjnych podejść, nie przewiduje się wykorzystania instrumentów finansowych na poziomie programu.

Jednak wdrażanie instrumentów finansowych jest kolejną kwestią, którą można się zająć na poziomie projektu. Podmioty polityki regionalnej z różnych regionów mogą być zainteresowane usprawnieniem wdrażania swoich instrumentów poprzez wymianę i przekazywanie doświadczeń w tej dziedzinie.

2.1.7 Szacunkowy podział środków UE przeznaczonych na programy w rozbiciu na rodzaj interwencji

Dotyczy: art. 17 ust. 4 lit. e) ppkt (vi), art. 17 ust. 9 lit. c) ppkt (v)

Tabela 4: Wymiar 1 – zakres interwencji

Nr priorytetu	Fundusz	<i>Cel szczegółowy</i>	Kod	Kwota (w EUR)
1	EFRR	Lepsze zarządzanie współpracą – zwiększenie zdolności instytucjonalnej organów publicznych, zwłaszcza tych, którym powierzono zarządzanie konkretnym terytorium, i interesariuszy.	132	379 482 670

Tabela 5: Wymiar 2 – forma finansowania

Nr priorytetu	Fundusz	<i>Cel szczegółowy</i>	Kod	Kwota (w EUR)
1	EFRR			379 482 670

Tabela 6: Wymiar 3 – terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne

Nr priorytetu	Fundusz	<i>Cel szczegółowy</i>	Kod	Kwota (w EUR)
1	EFRR			379 482 670

3. Plan finansowy

Dotyczy: art. 17 ust. 4 lit. g)

3.1 Środki finansowe w podziale na poszczególne lata

Dotyczy: art. 17 ust. 4 lit. g) ppkt (i), art. 17 ust. 5 lit. a) ppkt (i)-(iv)

Tabela 7

Fundusz	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Łącznie
<i>EFRR (cel współpraca terytorialna)</i>	51 044 957	52 065 855	53 107 173	54 169 316	55 252 702	56 357 757	57 484 910	379 482 670
<i>EFRR zaprogramowany na mocy art. 17 ust. 3</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>IPA III – współpraca transgraniczna⁹</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Współpraca transgraniczna w sąsiedztwie¹⁰</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>IPA III¹¹</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>ISRWM¹²</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>PKTZ</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>PKTZ¹³</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Fundusze Interreg¹⁴</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
Łącznie	51 044 957	52 065 855	53 107 173	54 169 316	55 252 702	56 357 757	57 484 910	379 482 670

⁹ Komponent A, zewnętrzna współpraca transgraniczna.

¹⁰ Komponent A, zewnętrzna współpraca transgraniczna.

¹¹ Komponent B i C.

¹² Komponent B i C.

¹³ Komponent C i D.

¹⁴ EFRR, IPA III, ISRWM lub PKTZ, jeśli pojedyncza kwota w ramach komponentu B i C.

3.2 Łączne środki finansowe w podziale na poszczególne fundusze oraz współfinansowanie krajowe

Dotyczy: art. 17 ust. 4 lit. g) ppkt (ii), art. 17 ust. 5 lit. a)

Tabela 8

Nr celu polityki lub pomocy technicznej	Priorytet	Fundusz (w stosownych przypadkach)	Podstawa obliczenia wsparcia UE (ogółem lub publiczne)	Wkład UE (a)	Wkład krajowy (b)=(c)+(d)	Szacunkowy podział wkładu krajowego		Łącznie (e)=(a)+(b)	Stopa dofinansowania (f)=(a)/(e)	Wkłady państw trzecich (dla celów informacyjnych)
						Krajowy wkład publiczny (c)	Krajowy wkład prywatny (d)			
	Priorytet 1	EFRR ²⁴	Ogółem	379 482 670,00	94 870 667,50	84 670 667,50	10 200 000,00	474 353 337,50	80%	do ustalenia
		IPA III – współpraca transgraniczna ²⁵		0	0	0	0	0		
		Współpraca transgraniczna w sąsiedztwie ²⁶		0	0	0	0	0		
		IPA III ²⁷		0	0	0	0	0		
		ISRWM ²⁸		0	0	0	0	0		
		PKTZ Grenlandia		0	0	0	0	0		
		PKTZ ³⁰		0	0	0	0	0		
		Fundusze Interreg ³¹		0	0	0	0	0		
	Łącznie	Wszystkie fundusze	Ogółem	379 482 670,00	94 870 667,50	84 670 667,50	10 200 000,00	474 353 337,50	80%	do ustalenia

²⁴ Należy określić, czy środki EFRR odpowiadają kwotom zaprogramowanym zgodnie z art. 17 ust. 3.

²⁵ Komponent A, zewnętrzna współpraca transgraniczna.

²⁶ *Komponent A, zewnętrzna współpraca transgraniczna.*

²⁷ *Interreg B i C.*

²⁸ *Interreg B i C.*

²⁹ *Interreg B i C.*

³⁰ *Interreg C i D.*

³¹ *EFRR, IPA III, ISRWM lub PKTZ, jeśli jako pojedyncza kwota w ramach komponentu B i C.*

4. Działania podjęte w celu zaangażowania właściwych partnerów programowych w przygotowanie programu Interreg oraz rola tych partnerów w jego wdrażaniu, monitorowaniu i ewaluacji

Dotyczy: art. 17 ust. 4 lit. h)

Pole tekstowe [10 000]

1. Działania podjęte w celu zaangażowania właściwych partnerów programowych w przygotowanie programu Interreg

Komitet Programujący

Proces przygotowania programu Interreg Europa rozpoczął się w grudniu 2019 roku w Helsinkach, od powołania komitetu programującego (KP), którego zadaniem było przygotowanie programu współpracy międzyregionalnej na lata 2021-2027. KP składał się z maksymalnie trzech przedstawicieli z każdego państwa partnerskiego (27 państw członkowskich UE, Norwegia i Szwajcaria). W stosownych przypadkach przedstawiciele ci pochodzili z reprezentowanych państw zarówno na szczeblu krajowym, jak i regionalnym, aby zapewnić skuteczność i szeroką reprezentację, zgodnie z ich systemem administracyjnym i organizacją instytucjonalną. Komisja Europejska uczestniczyła w charakterze doradczym. Członkiem doradczym komitetu programowego był również Komitet Regionów.

KP spotykał się często podczas procesu przygotowawczego, aby omawiać kolejne kroki procesu programowania i podejmować decyzje. Większość tych spotkań odbywała się online z powodu kryzysu związanego z COVID-19.

Przeprowadzono dwie ankiety internetowe – pierwszą na temat struktury programu, oraz drugą na temat działań, które mają być wspierane i grup docelowych – które rozpoczęły się odpowiednio wiosną 2020 roku i latem 2020 roku. Zostały one szeroko rozpowszechnione na szczeblu krajowym, aby uzyskać informacje zwrotne od wszystkich odpowiednich kluczowych podmiotów krajowych i regionalnych.

W stosownych przypadkach regularnie konsultowano się również z komitetami krajowymi pod egidą odpowiednich organów krajowych.

Wspólny Sekretariat programu Interreg Europa działał jako sekretariat obecnego KP. Jak wspomniano powyżej w sekcji 1.2.3., WS zaangażował się w dyskusje z innymi programami ogólnoeuropejskimi w celu wyjaśnienia linii podziału oraz synergii.

W związku z ukończeniem projektu Programu Współpracy (PW) do połowy 2021 roku, komitet programujący podjął szereg działań w celu zasięgnięcia opinii szerokiego grona partnerów z Europy na temat ich opinii i propozycji dotyczących programu.

Konsultacje publiczne

W fazie przygotowawczej PW zainicjowano ciągły proces konsultacji internetowych, dając wszystkim zainteresowanym stronom możliwość przekazania uwag na temat różnych wersji roboczych PW. Na stronie internetowej Interreg Europa opublikowano następujące wersje projektu PW:

- pierwsza wersja projektu z pierwszymi kierunkami strategicznymi (25 września 2020 r.),

- druga wersja projektu zawierająca zasady działania projektów i platformy (grudzień 2020 r.),
- ostateczna wersja projektu PW została poddana formalnym konsultacjom publicznym, trwającym przez pięć tygodni, od 15 marca do 16 kwietnia 2021 roku. Udział w tych konsultacjach publicznych, które miały formę ankiety internetowej, był otwarty dla wszystkich zainteresowanych podmiotów z Europy. Przedstawiciele państw partnerskich aktywnie informowali o możliwości udziału w tych konsultacjach odpowiednie zainteresowane strony w ich kraju. Ankieta internetowa w ramach konsultacji publicznych została wypełniona przez xxx osób i organizacji z xx krajów. Wkład ten obejmował ponad xx indywidualnych komentarzy i sugestii dotyczących modyfikacji lub doprecyzowania programu. Władze publiczne stanowiły xx% respondentów, a następnie uczelnie i instytucje badawcze (xx%) oraz organizacje wspierające biznes (xx%). Lista organizacji, które udzieliły odpowiedzi, znajduje się w załączniku nr 4 do niniejszego dokumentu.

W niektórych krajach równolegle prowadzono konsultacje w językach narodowych.

Warsztaty dla interesariuszy

Równolegle z procesem internetowych konsultacji publicznych zorganizowano specjalne internetowe „warsztaty dla interesariuszy”, żeby skonsultować się z ogólnoeuropejskimi organizacjami i sieciami o znaczeniu europejskim, instytucjami i organizacjami UE oraz biurami regionalnymi z siedzibą w Brukseli. W seminarium internetowym zorganizowanym w dniu 24 marca 2021 roku

wzięło udział ponad xx przedstawicieli. Lista organizacji, które w nim uczestniczyły, znajduje się w załączniku nr xx do niniejszego dokumentu.

Integracja opinii partnerów w programie współpracy

Główne wnioski:

Zostanie opracowane po zakończeniu konsultacji publicznych.

Wpływ konsultacji społecznych na proponowaną strategię i procedury:

Zostanie opracowane po zakończeniu konsultacji publicznych.

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Ze względu na nacisk głównie na rozwijanie zdolności, program Interreg Europa nie będzie miał bezpośredniego wpływu na środowisko i dlatego nie był przedmiotem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (sooś).

2. Rola tych partnerów programowych we wdrażaniu, monitorowaniu i ewaluacji

Zasadniczo organy programu będą działać zgodnie z rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) nr 240/2014 z dnia 7 stycznia 2014 r. w sprawie europejskiego kodeksu postępowania w zakresie partnerstwa w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych. Dotyczy to w szczególności „głównych zasad i dobrych praktyk dotyczących zaangażowania właściwych partnerów w przygotowanie umowy partnerstwa i programów” (art. 8 i 9) oraz „dobrych praktyk dotyczących formułowania zasad członkostwa

oraz ustalania wewnętrznych procedur dla komitetów monitorujących” (art. 10 i 11).

W skład komitetu monitorującego (KM) Interreg Europa wchodzi do trzech przedstawicieli z każdego państwa partnerskiego na odpowiednich poziomach zarządzania. KM spotyka się regularnie, co do zasady dwa razy w roku.

Ponadto kontynuowane będzie zaangażowanie Komitetu Regionów (KR). Ten ogóлноeuropejski organ uczestniczy w Komitecie Monitorującym z głosem doradczym. Dzięki temu perspektywa władz regionalnych i lokalnych będzie reprezentowana przez cały czas realizacji programu.

Każde państwo partnerskie ma jednego lub kilku przedstawicieli krajowych lub regionalnych (Krajowe Punkty Kontaktowe), którzy mogą udzielić informacji o programie w językach narodowych.

Wszystkie państwa partnerskie zgodziły się wspierać realizację programu poprzez:

1. Potwierdzanie kwalifikowalności statusu partnera, na podstawie dostarczonych informacji i krajowych ram prawnych.
2. Weryfikację, czy list poparcia został podpisany przez właściwą instytucję (w stosownych przypadkach i zgodnie ze szczegółowym opisem w podręczniku programu).
3. Informacje dotyczące poszczególnych krajów.
4. Punkt kontaktowy dla potencjalnych wnioskodawców.
5. Szerokie rozpowszechnianie informacji o programie, w tym o usługach platformy.

6. Organizację krajowych/regionalnych wydarzeń o charakterze informacyjnym i upowszechniającym, uwzględniających promocję usług platformy.

5. Podejście do komunikacji i widoczności programu Interreg (celów, grup docelowych, kanałów komunikacji, z uwzględnieniem w stosownych przypadkach zasięgu w mediach społecznościowych, planowanego budżetu i odnośnych wskaźników monitorowania i oceny)

Dotyczy: art. 17 ust. 4 lit. i)

Pole tekstowe [ograniczenie 4500] –

5.1. Cele

Program dąży do korzystania z działań z zakresu komunikacji i zwiększania widoczności jako narzędzi pozwalających osiągnąć cel programu, jakim jest lepsze zarządzanie współpracą. Chcemy osiągnąć ten cel poprzez duże zaangażowanie społeczności w realizację programu. Aby tego dokonać, określiliśmy następujące cele:

1. Zapewnienie szerokiej wiedzy na temat możliwości finansowania przez program wśród wnioskodawców reprezentujących co najmniej 90% kwalifikujących się regionów NUTS 2 do 2026 roku (*statystyki dotyczące aplikantów w naborach*);
2. Zapewnienie sprawnego wsparcia dla beneficjentów w zakresie wdrażania i informowania o ich projektach, rezultatach i pozytywnym wpływie UE na ich grupy docelowe, w tym ogółu społeczeństwa, przy co najmniej 85% poziomie zadowolenia z narzędzi wsparcia programu, takich jak seminaria, tutoriale, pomoc doradcza świadczona osobiście lub pisemnie, wzory dokumentów (*ankiety dla partnerów projektu*);
3. Przyczynianie się do zwiększenia świadomości na temat usług platformy na rzecz pogłębiania wiedzy z zakresu polityk wśród beneficjentów usług

platformy (wydarzenia/help-desk) z co najmniej 50% kwalifikujących się regionów NUTS 2 do 2026 roku (*system monitorowania platformy*);

4. Zwiększenie widoczności profilu programu Interreg Europa, zwłaszcza w instytucjach UE i państwach partnerskich przez podjęcie co najmniej 100 specjalnych działań komunikacyjnych (np. prelegenci na imprezach, specjalne publikacje i wydarzenia) do 2027 roku (*statystyki programu*).

5.2. Grupy docelowe

Działania programu w zakresie komunikacji i zwiększania widoczności dotrą do szerokiej grupy odbiorców na kwalifikowalnym obszarze programu, zarówno pod względem geograficznym, jak i tematycznym. Celem będą:

- 1) (Potencjalni) beneficjenci (patrz sekcja 2.1.1.3.);
- 2) Użytkownicy społeczności (członkowie społeczności online – z instytucji wymienionych w sekcji 2.1.1.3, ich interesariusze, nasi propagatorzy, ogół społeczeństwa – zainteresowani, dzięki naszym kanałom komunikacji, wykorzystaniem informacji i usług programu);
- 3) Propagatorzy (państwa partnerskie, ich punkty kontaktowe, Komisja Europejska, Parlament Europejski, Komitet Regionów, wybrani urzędnicy, sieci krajowe, regionalne biura w Brukseli, inne programy Interreg, OECD, inne odpowiednie instytucje);
- 4) Zarządzający (państwa partnerskie, DG Regio, instytucja zarządzająca).

Opinia publiczna będzie zaangażowana w działania organizowane online lub lokalnie, w stosownych przypadkach.

5.3. Kanały komunikacji

Aby dotrzeć do naszych grup docelowych i osiągnąć nasze cele:

- a. **Strona internetowa**, spełniająca standard W3C w zakresie dostępności, z wydzielonym miejscem na strony internetowe projektów, zapewniającą ich zharmonizowaną widoczność oraz platformą na rzecz pogłębiania wiedzy z zakresu polityki, z aktywną i zaangażowaną internetową społecznością praktyków;
- b. **Media społecznościowe** (Facebook, Twitter, YouTube, LinkedIn i Instagram) do prowadzenia stałej komunikacji z naszymi odbiorcami oraz ukierunkowanych kampanii (ten zestaw może ewoluować w ślad za nowymi trendami IT);
- c. **Public relations**, w tym formalne partnerstwa i/lub działania sieciowe, mające na celu wspieranie relacji i budowanie synergii z propagatorami programu;
- d. **Wydarzenia** i spotkania (internetowe/hybrydowe/osobiste) organizowane przez program lub strony trzecie w celu informowania/angażowania/szkolenia naszych odbiorców;
- e. **Publikacje** (internetowe/drukowane) i produkty audiowizualne wspierające komunikację programu i działania w zakresie zwiększania widoczności.

Program wyznaczy osobę odpowiedzialną za komunikację, której zadaniem będzie realizacja zharmonizowanych działań z zakresu komunikacji i zwiększania widoczności oraz ścisła współpraca z krajowym koordynatorem ds. komunikacji we Francji (zgodnie z art. 43 RWP), a także z przedstawicielem Interreg w sieci INFORM EU.

5.4. Planowany budżet

Całkowity planowany budżet na cele w zakresie komunikacji i zwiększania widoczności na lata 2021-2029 wyniesie co najmniej 0,3% całkowitego budżetu/wydatków programu zgodnie z zaleceniem KE. Roczne budżety przeznaczone na komunikację zostaną dostosowane w zależności od rozwoju programu (naborów, wyników), przy czym fundusze będą przydzielane na każdy kanał komunikacji orientacyjnie w następujący sposób: 23% strona internetowa, 2% media społecznościowe, 15% public relations, 55% wydarzenia, 5% publikacje.

5.5. Monitorowanie i ocena

Wszystkie działania związane z komunikacją i zwiększaniem widoczności będą regularnie oceniane przez zewnętrznych lub wewnętrznych oceniających. Dane do oceny celów komunikacji będą pochodzić z ankiet, wewnętrznych statystyk lub analizy strony internetowej. Wskaźniki rezultatu zostały zdefiniowane w ramach czterech powyższych celów.

Program będzie zawierał bardziej szczegółowy zestaw wskaźników służących do śledzenia i oceny wszystkich działań związanych z komunikacją i zwiększaniem widoczności oraz do poprawiania ich wydajności.

Ocena strategii komunikacji będzie stanowić część ogólnych środków oceny programu.

6. Wskazanie wsparcia dla projektów na małą skalę, w tym małych projektów w ramach funduszy małych projektów

Dotyczy: art. 17 ust. 4 lit. (nowe j), art. 24

Pole tekstowe [7 000]

Pomimo że ten ustęp nie ma zastosowania do programów Interreg komponentu C, Interreg Europa będzie nadal wspierać inicjatywy współpracy na mniejszą skalę za pośrednictwem platformy na rzecz pogłębiania wiedzy z zakresu polityki oraz udziału mniejszych organizacji w projektach (np. w ramach grup interesariuszy). Nie będzie wykorzystywał funduszy małych projektów (jak określono w art. 24 rozporządzenia w sprawie EWT), które nie są dostosowane do ogólnego celu programu, rodzajów wspieranych działań i geograficznej skali partnerstw projektu.

7. Przepisy wykonawcze

7.1. Instytucje programu

Dotyczy: art. 17 ust. 7 lit. a)

Tabela 10

Instytucje programu	Nazwa instytucji [255]	Imię i nazwisko osoby do kontaktów [200]	E-mail [200]
Instytucja zarządzająca	Region Hauts-de-France		
Instytucja krajowa (w odniesieniu do programów z udziałem państw trzecich, w stosownych przypadkach)	zostanie przekazane przez NO + CH z umową		
Instytucja audytowa	Międzyresortowa komisja ds. koordynacji kontroli – we Francji		
Przedstawiciele grupy audytorów	<i>informacje zostaną zebrane wraz z umową</i>		

Podmiot, któremu Komisja będzie przekazywać płatności	<i>oczekiwanie na decyzję</i>		
---	-------------------------------	--	--

7.2. Procedura utworzenia wspólnego sekretariatu

Dotyczy: art. 17 ust. 7 lit. b)

Pole tekstowe [3 500]

Uzgodnienia zostały już podjęte w momencie składania programu, ponieważ ustalenia dotyczące wdrażania obowiązują od okresu programowania 2014-2020. Wspólny sekretariat jest tworzony po konsultacjach z państwami partnerskimi, pod nadzorem instytucji zarządzającej. Personel zatrudniany jest z uwzględnieniem partnerstwa w ramach programu; procedury rekrutacyjne są zgodne z zasadami przejrzystości, niedyskryminacji i równych szans. Siedziba wspólnego sekretariatu znajduje się w Lille we Francji.

Wspólny sekretariat pomaga komitetowi monitorującemu i instytucji zarządzającej w wykonywaniu ich obowiązków. Ściśle współpracuje z instytucją odpowiedzialną za funkcję księgową.

W stosownych przypadkach pomaga również instytucji audytowej. Pomoc udzielana instytucji audytowej przez wspólny sekretariat jest ściśle ograniczona do wsparcia administracyjnego, takiego jak dostarczenie odpowiednich danych do wyboru przez KE próby do kontroli, organizacja i monitorowanie spotkań grupy audytorów i procedur pisemnych, zapewnienie komunikacji między różnymi zaangażowanymi organami (KE, instytucją audytową, członkami grupy audytorów, zewnętrzną firmą audytorską, jeśli dotyczy) oraz prowadzenie aktualnej listy członków grupy audytorów. Wsparcie to nie koliduje z zadaniami instytucji audytowej określonymi w art. XX rozporządzenia (UE) nr XX [RWP] oraz w art. XX rozporządzenia (UE) nr XX [EWT].

Wspólny sekretariat jest finansowany z budżetu pomocy technicznej.

Na podstawie art. 45 ust. 4 rozporządzenia (UE) nr XX [EWT] państwa partnerskie programu zdecydowały, że weryfikacja zarządzania („kontrola pierwszego stopnia”) nie będzie przeprowadzana przez IZ/WS, ale poprzez określenie przez każde państwo partnerskie organu lub osoby odpowiedzialnej za tę kontrolę na swoim terytorium.

Jeżeli KM zdecyduje się na zwrot części kosztów projektu w ramach uproszczonych opcji kosztów zgodnie z art. 48 rozporządzenia (UE) nr XX [RWP], KM może zdecydować o wprowadzeniu odmiennych rozwiązań w zakresie kontroli pierwszego stopnia, które zostaną określone w opisie systemu zarządzania i kontroli.

WS zapewni również niezbędną pomoc w związku z przygotowaniem kolejnego programu współpracy międzyregionalnej na lata 2028-2034, jeśli będzie istniał, do czasu wyznaczenia nowej instytucji zarządzającej.

7.3 Podział odpowiedzialności pomiędzy uczestniczącymi państwami członkowskimi oraz – w stosownych przypadkach – państwami trzecimi oraz krajami i terytoriami zamorskimi w przypadku korekt finansowych dokonywanych przez instytucję zarządzającą lub Komisję

Dotyczy: art. 17 ust. 7 lit. c)

Pole tekstowe [10 500]

Zmniejszenie i odzyskanie płatności od beneficjentów

Instytucja zarządzająca zapewnia, aby wszelkie kwoty wypłacone na skutek nieprawidłowości zostały odzyskane od projektu za pośrednictwem partnera

wiodącego. Partnerzy projektu zwracają partnerowi wiodącemu kwoty nienależnie wypłacone. Instytucja zarządzająca odzyskuje również środki od partnera wiodącego (a partner wiodący od partnera projektu) po rozwiązaniu umowy o dofinansowanie w całości lub w części, na warunkach określonych w umowie o dofinansowanie.

Jeżeli partner wiodący nie zdoła zapewnić sobie zwrotu kwot od innego partnera projektu lub jeżeli instytucja zarządzająca nie zdoła zapewnić sobie zwrotu kwot od partnera wiodącego lub jedyne go beneficjenta, państwo członkowskie UE, na którego terytorium dany beneficjent ma siedzibę lub – w przypadku EUWT – jest zarejestrowany, zwraca instytucji zarządzającej kwoty na podstawie art. 50 rozporządzenia (UE) nr XX [EWT]. Zgodnie z art. 50 rozporządzenia (UE) nr XX [EWT] „po zwróceniu instytucji zarządzającej kwot nienależnie wypłaconych partnerowi, państwo członkowskie lub państwo trzecie może kontynuować lub rozpocząć procedurę odzyskiwania należności wobec danego partnera na mocy przepisów prawa krajowego”.

Szczegóły dotyczące procedury odzyskiwania zostaną zawarte w opisie systemu zarządzania i kontroli, który ma zostać utworzony zgodnie z art. 63 rozporządzenia (UE) nr XX [RWP].

Instytucja zarządzająca odpowiada za zwrot stosownych kwot do budżetu ogólnego Unii, zgodnie z podziałem odpowiedzialności między uczestniczące państwa członkowskie, jak określono w programie współpracy oraz w art. 50 rozporządzenia (UE) nr XX [EWT].

W odniesieniu do korekt finansowych dokonywanych przez instytucję zarządzającą lub Komisję na podstawie art. 97 lub 98 rozporządzenia (UE) nr XX [RWP], konsekwencje finansowe dla państw członkowskich UE zostały przedstawione w sekcji „zobowiązania i nieprawidłowości” poniżej. Wszelka

związana z tym wymiana korespondencji między Komisją a państwem członkowskim UE będzie kopiowana dla instytucji zarządzającej/wspólnego sekretariatu. Instytucja zarządzająca/wspólny sekretariat poinformuje instytucję ds. rachunkowych oraz, w stosownych przypadkach, instytucję audytową/grupę audytorów.

Zobowiązania i nieprawidłowości

Państwo partnerskie będzie ponosić odpowiedzialność w związku z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) programu, środków norweskich oraz szwajcarskich w następujący sposób:

- W przypadku wydatków związanych z projektem przyznanych partnerom projektu zlokalizowanym na jego terytorium, odpowiedzialność spoczywa na każdym państwie partnerskim z osobna.
- W przypadku nieprawidłowości systemowej lub korekty finansowej (o czym zadecydują instytucje programu lub Komisja), państwo członkowskie UE poniesie konsekwencje finansowe proporcjonalne do danej nieprawidłowości wykrytej na terytorium danego państwa członkowskiego. W przypadku gdy nieprawidłowości systemowej lub korekty finansowej nie można powiązać z terytorium określonego państwa członkowskiego UE, państwo członkowskie ponosi odpowiedzialność proporcjonalnie do wkładu EFRR wypłaconego odpowiednim krajowym partnerom projektu zaangażowanym w program.
- W przypadku wydatków na pomoc techniczną (obliczanych jako stawka ryczałtowa zgodnie z art. 26 rozporządzenia (UE) nr XX [EWT]), powyższe

zasady dotyczące odpowiedzialności mające zastosowanie do wydatków związanych z projektami i nieprawidłowości systemowych/korekt finansowych mogą mieć również zastosowanie do korekt pomocy technicznej, ponieważ są bezpośrednią konsekwencją korekt związanych z wydatkami projektu.

Jeżeli instytucja zarządzająca/wspólny sekretariat, instytucja ds. rachunkowych, którekolwiek państwo członkowskie UE lub Norwegia stwierdzi nieprawidłowości, niezwłocznie informuje o tym odpowiedzialne państwo członkowskie UE lub Norwegię oraz instytucję zarządzającą/wspólny sekretariat. Ten zapewni, aby informacje zostały przekazane odpowiedzialnemu państwu członkowskiemu UE lub Norwegii (jeśli nie zostały jeszcze bezpośrednio poinformowane), instytucji ds. rachunkowych i instytucji audytowej lub, w stosownych przypadkach, grupie audytorów.

Zgodnie z załącznikiem XX, o którym mowa w art. 63 rozporządzenia (UE) nr XX [RWP], każde państwo członkowskie UE jest odpowiedzialne za zgłaszanie Komisji i jednocześnie instytucji zarządzającej nieprawidłowości popełnionych przez beneficjentów znajdujących się na jego terytorium. Każde państwo członkowskie UE informuje Komisję oraz instytucję zarządzającą o wszelkich postępach w powiązanych postępowaniach administracyjnych i prawnych. Instytucja zarządzająca zapewni przekazanie informacji instytucji ds. rachunkowych i instytucji audytowej.

Jeżeli państwo partnerskie nie wypełnia swoich obowiązków wynikających z niniejszych przepisów, instytucja zarządzająca może zawiesić usługi na rzecz wnioskodawców/partnerów projektu znajdujących się na terytorium tego państwa partnerskiego. IZ wyśle pismo do danego państwa partnerskiego,

w którym wezwie je do wypełnienia swoich zobowiązań w ciągu 3 miesięcy.
Jeżeli odpowiedź danego państwa partnerskiego jest niezgodna z obowiązkami,
IZ proponuje umieszczenie tej kwestii w porządku obrad KM w celu
omówienia i podjęcia decyzji.

8. Stosowanie kosztów jednostkowych, płatności ryczałtowych, stawek ryczałtowych i finansowania niepowiązanego z kosztami

Dotyczy: art. 88 i 89 RWP

Tabela 11: Stosowanie kosztów jednostkowych, płatności ryczałtowych, stawek ryczałtowych i finansowania niepowiązanego z kosztami

Planowane stosowanie art. 88 i 89	TAK	NIE
Od przyjęcia program będzie korzystać ze zwrotu wydatków kwalifikowalnych na podstawie kosztów jednostkowych, płatności ryczałtowych i stawek ryczałtowych w ramach priorytetu zgodnie z art. 88 RWP (jeśli tak, proszę wypełnić załącznik nr 1)	☐	☒
Od przyjęcia program będzie korzystać z finansowania niepowiązanego z kosztami zgodnie z art. 89 RWP (jeśli tak, proszę wypełnić załącznik nr 2)	☐	☒

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik nr 1 Mapa obszaru objętego programem

Nie dotyczy programów Interreg C

Załącznik nr 2 Wkład unijny w oparciu o koszty jednostkowe, płatności ryczałtowe i stawki ryczałtowe

Załącznik nr 3

Wkład unijny w oparciu o finansowanie niepowiązane z kosztami

Załącznik nr 4 Lista organizacji, które wzięły udział w badaniu ankietowym w ramach konsultacji społecznych w sprawie projektu końcowego PW.